

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ด้านอยู่อย่างพอเพียง
มุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ด้านอยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน

เอกสารส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน
ตามนโยบาย สพฐ. จุดเน้นด้านผู้เรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2559

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ด้านอยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน

ปีที่พิมพ์	พ.ศ. 2559
จำนวนพิมพ์	35,000 เล่ม
ลิขสิทธิ์	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
พิมพ์ที่	โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด 79 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทร. 0-2561-4567 โทรสาร 0-2579-5101 นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คำนำ

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายที่มุ่งให้การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยได้พัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลกบนพื้นฐานของความเป็นไทย อีกทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างมาตรฐานเด็กไทย และได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนที่ครอบคลุมทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะ ดังนั้นการแสวงหาเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับให้ครูผู้สอนนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้นได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม สอดคล้องตามแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นับเป็นเครื่องมือที่สำคัญอันจะส่งผลให้การดำเนินงานตามนโยบายบรรลุตามเป้าหมาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำเอกสาร ชุดเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำนวน 12 รายการขึ้น ซึ่งประกอบด้วย

1. ด้านอ่านออก อ่านคล่อง เขียนได้ เขียนคล่อง
2. ด้านคิดเลขเป็น คิดเลขคล่อง
3. ด้านการคิดขั้นพื้นฐาน
4. ด้านการคิดขั้นสูง
5. ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย
6. ด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
7. ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้
8. ด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

9. ด้านใฝ่เรียนรู้
10. ด้านใฝ่ดี
11. ด้านทักษะชีวิต
12. ด้านอยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารชุดเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสนองตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการได้ต่อไป อีกทั้งขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารชุดนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

(นายกมล รัตคล้าย)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

เอกสารชุดเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้น การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีจำนวน 12 ด้าน จัดทำเป็นเอกสาร จำนวน 12 เล่ม ดังนี้

1. ด้านอ่านออก อ่านคล่อง เขียนได้ เขียนคล่อง
2. ด้านคิดเลขเป็น คิดเลขคล่อง
3. ด้านการคิดขั้นพื้นฐาน
4. ด้านการคิดขั้นสูง
5. ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย
6. ด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
7. ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้
8. ด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
9. ด้านใฝ่เรียนรู้
10. ด้านใฝ่ดี
11. ด้านทักษะชีวิต
12. ด้านอยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน

ในแต่ละด้านได้จากการถอดประสบการณ์ผลงานของครูผู้สอนที่มีความโดดเด่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเขตพื้นที่การศึกษา แต่ละเขตทั่วประเทศ คัดเลือกและบันทึกการสาธิตเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลงใน DVD ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ถอดเทคนิค วิธีการดังกล่าวจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่สำหรับเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนทั่วไปได้นำไปปฏิบัติ เพื่อร่วมขับเคลื่อนนโยบายจุดเน้น ด้านผู้เรียนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
คำชี้แจง	
สารบัญ	
เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโมเดล ชิปปา (Cippa Model)	1
เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Method)	21
เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีการ ทางประวัติศาสตร์	41
เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Instructional Models of Cooperative Learning)	49
เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม (Game)	67
เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การแสดงละคร	75
เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์	97
เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสาธิต (Demonstration Method)	105
คณะทำงาน	125

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบโมเดล ชิปปา (Cippa Model)

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โมเดล ชิปปา (Cippa Model) เป็นวิธีหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการแลกเปลี่ยนความรู้ ได้เคลื่อนไหวทางกาย และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ การจัดการเรียนการสอนแบบ Cippa Model มาจากแนวคิดหลัก 5 แนวคิด ซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษา ได้แก่

1. แนวคิดการสร้างสรรค์ความรู้
2. แนวคิดเรื่องกระบวนการกลุ่มและการเรียนแบบร่วมมือ
3. แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้
4. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ
5. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโมเดล ชิปปา (Cippa Model) มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม

ขั้นนี้เป็นการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

ขั้นนี้เป็นการแสวงหาข้อมูลความรู้ใหม่ของผู้เรียนจากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่างๆ

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูล/ความรู้ที่หามาได้ ผู้เรียนสร้างความหมายของข้อมูล/ประสบการณ์ใหม่ๆ โดยใช้กระบวนการต่างๆ ด้วยตนเอง เช่น ใช้กระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่มในการอธิบาย และสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลนั้นๆ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนเอง รวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนเองแก่ผู้อื่น และได้รับประโยชน์จากความรู้ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อมๆ กัน

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้

ขั้นนี้เป็นขั้นของการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ และจัดสิ่งที่เรียนให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย ควรให้ผู้เรียนสรุปประเด็นสำคัญประกอบด้วยมโนทัศน์หลัก และมโนทัศน์ย่อยของความรู้ทั้งหมด แล้วนำมาเรียบเรียงให้ได้สาระสำคัญครบถ้วน

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน

ขั้นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ต่อย้ำหรือตรวจสอบความเข้าใจของตน และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ แต่หากต้องมีการปฏิบัติตามข้อมูลที่ได้ ขั้นนี้จะเป็นขั้นปฏิบัติ และมีการแสดงผลงานที่ได้ปฏิบัติด้วย ผู้เรียนสามารถแสดงผลงานด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ เรียงความ วาดภาพ ฯลฯ และอาจจัดให้มีการประเมินผลงานโดยมีเกณฑ์ที่เหมาะสม

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

ขั้นนี้เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนนำความรู้ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ที่หลากหลาย เพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้นๆ เป็นการให้โอกาสผู้เรียนใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ เป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

หลังจากประยุกต์ใช้ความรู้ อาจมีการนำเสนอผลงานจากการประยุกต์อีกครั้งก็ได้ หรืออาจไม่มีการนำเสนอผลงานในขั้นที่ 6 แต่นำมาร่วมแสดงในตอนท้าย หลังขั้นการประยุกต์ก็ได้เช่นกัน

ขั้นที่ 1-6 เป็นกระบวนการของการสร้างความรู้ (Construction of Knowledge)

ขั้นที่ 7 เป็นขั้นตอนที่ช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ (Application) จึงทำให้รูปแบบนี้มีคุณสมบัติครบตามหลัก CIPPA

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

2.1 เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.4 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

มีความสอดคล้องและความเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ ดังนี้

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

3.2 สาระที่ 4 การอาชีพ

มาตรฐานการเรียนรู้ 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

ตัวชี้วัด

- ง 4.1 ป.4/1 อธิบายความหมายและความสำคัญของอาชีพ
- ง 4.1 ป.5/1 สํารวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพต่างๆ ในชุมชน
- ง 4.1 ป.5/2 ระบุความแตกต่างของอาชีพ
- ง 4.1 ป.6/1 สํารวจตนเองเพื่อวางแผนในการเลือกอาชีพ
- ง 4.1 ป.6/2 ระบุความรู้ความสามารถและคุณธรรมที่สัมพันธ์กับอาชีพที่น่าสนใจ

3.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.4 สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด

- ส 3.1 ม.3/2 มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

กรณีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

4.1.1 การทบทวนความรู้เดิม

(ครูสามารถนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ครูและนักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้)

1) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 7 - 8 คน (คละระดับชั้น) เลือกหัวหน้าและรองหัวหน้ากลุ่ม จากนั้นครูและนักเรียน สนทนาถึงการประกอบอาชีพทางการเกษตรแบบต่างๆ ในชุมชนที่นักเรียน รู้จัก โดยใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและอธิบายเกี่ยวกับการประกอบอาชีพทางการเกษตร ดังต่อไปนี้ การทำนาแบบไม่เผาฟาง การเลี้ยงแพะ การเลี้ยงปลาในกระชัง การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก การเลี้ยงกบ ในกระชัง การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลา การปลูกผักปลอดสารพิษ การปลูกข้าวหอมมะลิ และการทำน้ำหมักชีวภาพ เพื่อเป็นการทบทวน ความรู้เดิมของนักเรียนก่อนการเดินทางไปทำกิจกรรมที่ศูนย์การเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียง

(ในขั้นนี้การที่ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม โดยให้คละระดับชั้น เพื่อให้พี่ได้ดูแลน้องในกลุ่มระหว่างการดำเนินกิจกรรมนั้น เป็นตัวอย่างที่ครูได้ใช้หลักความมีเหตุผลในการทำงานเพื่อนำไปสู่การสร้าง ภูมิคุ้มกัน)

2) ครูและนักเรียนทบทวนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้นักเรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่างๆ ซึ่งครูต้องทบทวนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้โครงสร้างหรือผังมโนทัศน์ ดังนี้

(1) หลักความพอประมาณ เป็นหลักการที่นักเรียนต้องคำนึงถึงในการดำเนินกิจกรรมในเรื่องศักยภาพ ความสามารถ/วัยของนักเรียน กิจกรรมที่ดำเนินการ เวลา วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ งบประมาณในการดำเนินกิจกรรม ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องและให้การสนับสนุน (นักเรียนต้องประมาณศักยภาพของตนในแง่ความรู้ ความคิด ทักษะการทำงาน และศักยภาพของสมาชิกภายในกลุ่ม)

(2) หลักความมีเหตุผล เป็นหลักการที่นักเรียนสามารถตอบคำถามตนเองและผู้อื่นได้ว่าทำไมจึงทำกิจกรรมนี้ จะทำกิจกรรม/ชิ้นงานขนาดไหน จะทำเวลาไหน จะใช้งบประมาณเท่าไร เพราะอะไร ซึ่งเหตุผลนี้ นักเรียนจะต้องคิดอย่างสมเหตุสมผล ถูกต้องตามหลักวิชาและวัฒนธรรมท้องถิ่น

(3) หลักการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เป็นหลักการที่นักเรียนต้องคิดว่าจะทำอย่างไร การทำกิจกรรม/ชิ้นงานของนักเรียนจึงจะประสบผลสำเร็จ มีอะไรบ้างที่เป็นจุดเสี่ยงหรืออันตรายที่จะต้องหาวิธีป้องกันไว้ก่อน ดังนั้นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีคือ การวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบ รัดกุม หรือมีแผนสำรองในกรณีที่ไม่เป็นไปตามแผนเดิม

(4) เจือปนไขความรู้ เป็นความรู้ที่นักเรียนต้องรู้ก่อนลงมือทำงาน ดังนั้นนักเรียนต้องตรวจสอบว่าตนเองมีความรู้เพียงพอในการทำงานแล้วหรือไม่ ถ้ายังไม่เพียงพอนักเรียนต้องหาความรู้เพิ่มเติม

(5) เจือปนไขคุณธรรม เป็นความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จโดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน ดังนั้นต้องอาศัยความมานะ อดทน เพียรพยายาม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรับผิดชอบ เป็นต้น

4.1.2 การแสวงหาความรู้ใหม่

1) ครูและนักเรียนเดินทางไปยังศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านปากน้ำ ด้วยจักรยานของตนเอง โดยครูชี้แจงข้อปฏิบัติในการเดินทาง ดังนี้

- ❖ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มซึ่งจักรยานเป็นแถวเรียงหนึ่งตามแนวไหล่ทาง โดยให้หัวหน้ากลุ่มนำหน้า และรองหัวหน้าปิดท้ายแถวของกลุ่ม

- ❖ คณะครูจะมีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียนตลอดการเดินทาง โดยคอยเน้นย้ำให้นักเรียนขับขี่ด้วยความระมัดระวังและให้ถูกต้องตามกฎหมาย

- ❖ เมื่อเดินทางถึงศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงแล้ว ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำจักรยานของตนเองไปจอดเก็บให้เป็นกลุ่มอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

(ขั้นนี้สามารถสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับนักเรียน โดยใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดบนฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น หลักความมีเหตุผล อาจใช้คำถามว่า “ทำไมใช้จักรยานในการเดินทาง” หลักความพอประมาณ อาจใช้คำถามว่า “การขี่จักรยานไปทำกิจกรรมเหมาะสมกับนักเรียนหรือไม่” หลักการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีอาจใช้คำถาม “นักเรียนจะขับขี่อย่างไรจึงจะปลอดภัยตลอดการเดินทาง” เงื่อนไขความรู้ อาจใช้คำถามว่า “นักเรียนรู้วิธีขี่จักรยานหรือไม่” และเงื่อนไขคุณธรรม อาจใช้คำถาม “นักเรียนจะขับขี่อย่างไรไม่ให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน” เป็นต้น)

2) นักเรียนแต่ละกลุ่มมาพร้อมกันที่ห้องประชุม เพื่อฟังบรรยายความรู้ความสำคัญของการเกษตรกรรมใน AEC จากวิทยากรพิเศษ (เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ)

- 3) นักเรียนแต่ละกลุ่มเรียนรู้ตามฐานการเรียนรู้ ดังนี้
- กลุ่มที่ 1 ศึกษาศาสนาการเรียนรู้ที่ 1 การทำนาแบบไม่เผาฟาง
  - กลุ่มที่ 2 ศึกษาศาสนาการเรียนรู้ที่ 2 การเลี้ยงแพะ
  - กลุ่มที่ 3 ศึกษาศาสนาการเรียนรู้ที่ 3 การเลี้ยงปลาในกระชัง
  - กลุ่มที่ 4 ศึกษาศาสนาการเรียนรู้ที่ 4 การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก

กลุ่มที่ 5 ศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 5 การเลี้ยงกบ
ในกระชัง

กลุ่มที่ 6 ศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 6 การเลี้ยงไก่ไข่

กลุ่มที่ 7 ศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 7 การเลี้ยงไก่ไข่
บนบ่อปลา

กลุ่มที่ 8 ศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 8 การปลูกผัก
ปลอดสารพิษ

กลุ่มที่ 9 ศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 9 การปลูกข้าว
หอมมะลิ

กลุ่มที่ 10 ศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 10 การทำน้ำหมัก
ชีวภาพ

นักเรียนกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาข้อมูล
ฐานการเรียนรู้นั้นอย่างละเอียดเป็นเวลา 30 นาที จากนั้นหมุนเวียนเข้า
ฐานการเรียนรู้ฐานละ 15 นาที จนครบ 10 ฐาน นักเรียนทุกคนบันทึกความรู้
ที่ได้ลงในสมุดบันทึกที่แจกให้

4) เมื่อศึกษาความรู้จากศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจ
พอเพียงแล้ว นักเรียนทุกคนเดินทางกลับโรงเรียนตามวิธีการและเส้นทางเดิม

4.1.3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และ เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

1) ให้แต่ละกลุ่มศึกษาข้อมูลที่ได้เรียนรู้ โดยให้นักเรียนแต่ละคนใช้ความรู้เดิม และความรู้ที่ได้จากการไปเรียนรู้ที่ศูนย์การเรียนรู้ฯ หาข้อสรุป เช่น นักเรียนได้เรียนรู้อะไรจากศูนย์การเรียนรู้ฯ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพทางการเกษตรอย่างไรบ้าง จากนั้นร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มของตนเอง

(ครูควรใช้คำถามที่กระตุ้นให้เกิดกระบวนการคิด กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการแก้ปัญหา และสร้างความรู้ขึ้นมาด้วยตนเอง เน้นการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม)

2) ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม หากพบกลุ่มใดมีปัญหา ครูคอยให้คำแนะนำ

4.1.4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

1) นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปความรู้ของกลุ่มตนเอง สมาชิกแต่ละคนนำเสนอข้อคิดเห็นหรือความรู้ของตนเองให้ครบทุกคน จากนั้นช่วยกันสรุปเป็นความรู้ของกลุ่มเขียนลงในกระดาษ Flipchart

2) นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ความรู้เรื่อง การประกอบอาชีพเกษตรกรรมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เขียนลงในกระดาษ Flipchart

4.1.5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้

1) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลจากการศึกษา โดยสรุปเป็นประเด็นสำคัญ เรียบเรียงให้ได้สาระครบถ้วน อาจเขียนเป็นโครงสร้างความรู้หรือผังมโนทัศน์เพื่อให้ง่ายแก่การทำความเข้าใจ

2) ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์สรุปการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น การเลี้ยงไก่ต้องใช้ความรู้และคุณธรรมใดบ้าง คำนึงถึงความพอประมาณในเรื่องใด จะวางแผนการเลี้ยงอย่างไร โดยให้เหตุผลได้อย่างเหมาะสม เป็นต้น หรือครูอาจใช้คำถามกระตุ้นการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น

- ❖ ทำไมจึงคิดทำอาชีพ...
  - ❖ ถ้าคิดทำอาชีพ...จะวางแผนอย่างไร/มีขั้นตอนอย่างไร
  - ❖ เมื่อลงมือทำจะต้องคำนึงถึงอะไรบ้าง
  - ❖ ต้องใช้ความรู้อะไรเข้ามาช่วยบ้าง
  - ❖ ได้ฝึกทักษะอะไรบ้าง
  - ❖ ได้ฝึกนิสัยอะไรบ้างในการทำงานครั้งนี้ (นิสัยตนเอง นิสัยกลุ่ม) ฝึกอย่างไร และขั้นตอนไหนที่ทำให้เกิด
  - ❖ มีความภาคภูมิใจอย่างไรบ้างกับการทำอาชีพ...
- (เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเองและงานที่ทำ)

3) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันบันทึกผลการศึกษาและผลการวิเคราะห์ลงในแบบบันทึกผลการเรียนรู้

4) นักเรียนแต่ละคนสรุปผลการศึกษาและผลการวิเคราะห์ลงในสมุดงานของตนเอง

4.1.6 การปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน

1) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาหน้าชั้นเรียน จากนั้นนำ Flipchart ติดไว้ข้างห้องเพื่อให้นักเรียนกลุ่มอื่นๆ ได้ศึกษา

2) ครูให้นักเรียนแต่ละคนบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาผลงานของเพื่อนกลุ่มอื่นๆ ลงในสมุดงานของตนเอง

4.1.7 การประยุกต์ใช้ความรู้

ส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้/ถ่ายทอดความรู้ผ่านกิจกรรม ดังนี้

1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นำความรู้ไปเล่าให้น้องๆ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ในกิจกรรมหน้าเสาธง วันละ 1 อาชีพ

2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นำความรู้ไปเล่าให้ผู้ปกครองฟัง แล้วให้ผู้ปกครองบันทึกรับรอง หรือแสดงความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร่วมกลุ่มกันนำความรู้ที่ได้รับไปวางแผนการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีพเกษตรในช่วงปิดภาคเรียน

กรณีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

4.1.1 การทบทวนความรู้เดิม

(ครูสามารถนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ครูและนักเรียนสามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้)

1) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน เลือกหัวหน้าและเลขานุการกลุ่ม จากนั้นครูตั้งคำถามเพื่อทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับปัญหาของท้องถิ่น ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (ขั้นนี้ครูต้องการให้นักเรียนได้รู้จักตนเองและท้องถิ่นของตน) จากนั้นครูสุ่มตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มมาเล่าประสบการณ์ที่เคยพบเห็นเหตุการณ์เกี่ยวกับปัญหาในท้องถิ่นของตนเองให้เพื่อนๆ ฟัง

(ในขั้นนี้การที่ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม โดยให้แต่ละความสามารถกันเพื่อให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือกัน)

2) ครูตั้งคำถามกระตุ้นนักเรียนเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นตน โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเชื่อมโยง เพื่อให้ นักเรียนเห็นประโยชน์ของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ เป็นเครื่องมือในการคิด พิจารณา ตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

3) ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการใช้การซักถามนักเรียนเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ครูต้องทบทวนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้โครงสร้างหรือผังมโนทัศน์ ดังนี้

(1) หลักความพอประมาณ เป็นหลักการที่นักเรียนต้องคำนึงถึงในการดำเนินกิจกรรมในเรื่องศักยภาพ ความสามารถ/วัยของนักเรียน กิจกรรมที่ดำเนินการ เวลา วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ งบประมาณในการดำเนินกิจกรรม ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องและให้การสนับสนุน (นักเรียนต้องประเมินศักยภาพของตนในแง่ความรู้ ความคิด ทักษะคติ การทำงาน และศักยภาพของสมาชิกภายในกลุ่ม)

(2) หลักความมีเหตุผล เป็นหลักการที่นักเรียนสามารถตอบคำถามตนเองและผู้อื่นได้ว่าทำไมจึงทำกิจกรรมนี้ จะทำกิจกรรม/ชิ้นงานขนาดไหน จะทำเวลาไหน จะใช้งบประมาณเท่าไร เพราะอะไร ซึ่งเหตุผลนี้ นักเรียนจะต้องคิดอย่างสมเหตุสมผล ถูกต้องตามหลักวิชาและวัฒนธรรมท้องถิ่น

(3) หลักการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เป็นหลักการที่นักเรียนต้องคิดว่าจะทำอย่างไร การทำกิจกรรม/ชิ้นงานของนักเรียนจึงจะประสบผลสำเร็จ มีอะไรบ้างที่เป็นจุดเสี่ยงหรืออันตรายที่จะต้องหาวิธีป้องกันไว้ก่อน ดังนั้นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีคือ การวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบ รัดกุม หรือมีแผนสำรองในกรณีที่ไม่เป็นไปตามแผนเดิม

(4) เจือปนไขความรู้ เป็นความรู้ที่นักเรียนต้องรู้ก่อนลงมือทำงาน ดังนั้นนักเรียนต้องตรวจสอบว่าตนเองมีความรู้เพียงพอในการทำงานแล้วหรือไม่ ถ้ายังไม่เพียงพอต้องหาความรู้เพิ่มเติม

(5) เจือปนไขคุณธรรม เป็นความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จโดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน ดังนั้นต้องอาศัยความมานะ อดทน เพียรพยายาม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรับผิดชอบ เป็นต้น

4.1.2 การแสวงหาความรู้ใหม่

นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับปัญหาของท้องถิ่นในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จากสื่อต่างๆ ในห้องสมุด โดยแบ่งข้อมูลที่ที่ใช้ศึกษาเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) หนังสือพิมพ์ 2) เว็บไซต์ และ 3) หนังสือและเอกสารอื่นๆ

4.1.3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

(ครูควรใช้คำถามที่กระตุ้นให้เกิดกระบวนการคิด กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการแก้ปัญหา และสร้างความรู้ขึ้นมาด้วยตนเอง เน้นการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม)

1) ให้แต่ละกลุ่มเลือกศึกษาปัญหาที่สนใจเช่น เรื่องปัญหาทางด้านสังคม ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม โดยให้สมาชิกจับคู่กันเป็น 3 คู่ ศึกษาข้อมูลและสรุปแนวทางแก้ปัญหาโดยใช้หลักคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูเน้นให้นักเรียนแต่ละคนใช้ความรู้เดิมและความรู้ที่ได้จากการศึกษาเพิ่มเติม โดยนักเรียนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มของตนเองได้

2) ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม หากพบกลุ่มใดมีปัญหา ครูคอยให้คำแนะนำ

4.1.4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

- 1) นักเรียนแต่ละคู่ภายในกลุ่มผลัดกันอธิบายความรู้ที่ตนเองศึกษา และอภิปรายผลงานที่ตนเองรับผิดชอบ
- 2) นักเรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้และเพิ่มความรู้อันภายในกลุ่ม
- 3) นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำผังมโนทัศน์ความรู้ที่ได้อธิบายความรู้

4.1.5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้

- 1) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลจากการศึกษา โดยสรุปเป็นประเด็นสำคัญ เรียบเรียงให้ได้สาระครบถ้วน อาจเขียนเป็นโครงสร้างความรู้หรือผังมโนทัศน์เพื่อให้ง่ายแก่การทำความเข้าใจ
- 2) ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์สรุปการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการแก้ปัญหาของท้องถิ่นในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม หรืออาจใช้คำถามกระตุ้นการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น จะนำวิธีใดมาแก้ปัญหา (ถามหาจะทำอะไร) ทำไมถึงคิดใช้วิธี...แก้ปัญหา (ถามหาเหตุผล) ถ้าแก้ปัญหานี้ต้องคำนึงถึงอะไรบ้าง (ถามหาความพอประมาณ) ถ้าใช้วิธี...แก้ปัญหาจะวางแผนอย่างไร/ มีขั้นตอนอย่างไร (ถามหาภูมิคุ้มกัน) เมื่อลงมือทำจะต้องคำนึงถึงอะไรบ้าง

(ถามหาความรู้ ภูมิคุ้มกัน คุณธรรม) ต้องใช้ความรู้อะไรเข้ามาช่วยในการแก้ปัญหา (ถามหาเงื่อนไขความรู้) เป็นต้น

3) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันบันทึกผลการศึกษาและผลการวิเคราะห์ลงในแบบบันทึกผลการเรียนรู้

4) นักเรียนแต่ละคนสรุปผลการศึกษาและผลการวิเคราะห์ลงในสมุดงานของตนเอง

4.1.6 การปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน

1) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาหน้าชั้นเรียน จากนั้นนำ Flipchart ติดไว้ข้างห้องเพื่อให้นักเรียนกลุ่มอื่นๆ ได้ศึกษา

2) ครูให้นักเรียนแต่ละคนบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาผลงานของเพื่อนกลุ่มอื่นๆ ลงในสมุดงานของตนเอง

4.1.7 การประยุกต์ใช้ความรู้

ส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้/ถ่ายทอดความรู้ผ่านกิจกรรม ดังนี้

1) นักเรียนจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ การแก้ปัญหาชุมชนด้านต่างๆ

2) นักเรียนจัดทำโครงการแก้ปัญหาชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

4.2.1 สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

- 1) แหล่งเรียนรู้ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง บ้านปากน้ำ
- 2) สมุดบันทึกงาน

4.2.2 สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- 1) ห้องสมุด
- 2) หนังสือพิมพ์/หนังสือ และเอกสารอื่นๆ
- 3) เว็บไซต์

4.3 การวัดและประเมินผล

- 1) สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้
- 2) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 3) บันทึกการเรียนรู้
- 4) เอกสารเผยแพร่ความรู้
- 5) ประเมินโครงการ

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

5.1 ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยทักษะกระบวนการที่หลากหลาย ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม และสามารถนำประสบการณ์ไปใช้ในการดำเนินชีวิต

5.2 ครูผู้สอนและผู้เรียนได้ฝึกนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ร่วมกัน

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

6.1 ความรู้ : ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจหลักคิด ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนรู้และการทำงาน

6.2 สมรรถนะ : ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับในความรู้ ความคิด และความสามารถซึ่งกันและกัน และทำงานอย่างเป็นระบบ

6.3 คุณลักษณะ : ผู้เรียนมีความใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงานจนประสบความสำเร็จ

แหล่งที่มาของข้อมูล

1. คณะครู โรงเรียนบ้านพุงาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 1
2. คณะครู โรงเรียนวัดประชุมสงฆ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
3. คณะครู โรงเรียนบ้านโนนราชีฝางวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
4. คณะครู โรงเรียนบ้านหนองมัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบโครงการ (Project Method)

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Method) เป็นวิธีการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า กระทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ และเป็นผู้วางแผนการทำงานได้ด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนเป็นผู้ให้คำปรึกษา หรือเสนอแนะแนวทาง ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการทำงานอย่างมีขั้นตอน คือ วางแผนการดำเนินงาน ด้วยการเขียนโครงการเสนอผู้สอน เมื่อได้รับการอนุมัติก็จะดำเนินงานตามแผน เก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปแผนการดำเนินงาน และรายงานผล รายงานสภาพปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

โครงการมีลักษณะสำคัญ คือ เป็นเรื่อง que ผู้เรียนสนใจเป็นปัญหา ข้อสงสัย หรือเป็นเรื่องใหม่ของสังคมและต้องการคำตอบ มีการบูรณาการ การเรียนรู้ที่ใช้ทักษะหลากหลาย ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการใช้ทักษะชีวิต เป็นการศึกษาข้อมูลรอบด้าน หลากหลาย ลึกซึ้ง โครงการมีประโยชน์ คือ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เริ่มตั้งแต่การเลือกหัวข้อเรื่อง การเลือกวิธีการ เรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนได้ศึกษาวิถีชีวิตประชาธิปไตย คือ มีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือกัน เอื้ออาทรกัน มีเหตุผล มีการแสดงความคิดเห็น ได้ฝึกภาวะผู้นำและผู้ตาม มีความเท่าเทียมกันในการแสดงออกและมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ได้ฝึก ความรับผิดชอบ มีนิสัยรักการทำงานและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นหรือในชีวิตจริงได้

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

2.1 เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.4 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

มีความสอดคล้องและความเชื่อมโยงการเรียนรู้ต่างๆ ดังนี้

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.2 สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร

มาตรฐานการเรียนรู้ ว 3.2 เข้าใจหลักการและธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงสถานะของสาร การเกิดสารละลาย การเกิดปฏิกิริยา มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด

ว 3.2 ม.2/3 สืบค้นข้อมูลและอธิบายผลของสารเคมี ปฏิกิริยาเคมีต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม

ว 3.2 ม.2/4 สืบค้นข้อมูลและอธิบายการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง ปลอดภัย วิธีป้องกันและแก้ไขอันตรายที่เกิดขึ้นจากการใช้สารเคมี

3.3 สารที่ 8 ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มาตรฐานการเรียนรู้ ว 8.1 ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และจิตวิทยาศาสตร์ในการสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหา รู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอน สามารถอธิบายและตรวจสอบได้ภายใต้ข้อมูลและเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้นๆ เข้าใจว่าวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

ตัวชี้วัด

ว 8.1 ม.2/6 สร้างแบบจำลอง หรือรูปแบบที่อธิบายผลหรือแสดงผลของการสำรวจตรวจสอบ

ว 8.1 ม.2/7 สร้างคำถามที่นำไปสู่การสำรวจตรวจสอบในเรื่องที่เกี่ยวข้อง และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่หรืออธิบายเกี่ยวกับแนวคิด กระบวนการ และผลของโครงการหรือชิ้นงานให้ผู้อื่นเข้าใจ

ว 8.1 ม.2/8 บันทึกและอธิบายผลการสังเกต การสำรวจตรวจสอบค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่างๆ ให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ และยอมรับการเปลี่ยนแปลงความรู้ที่ค้นพบ เมื่อมีข้อมูลและประจักษ์พยานใหม่เพิ่มเติมหรือโต้แย้งจากเดิม

ว 8.1 ม.2/9 จัดแสดงผลงาน เขียนรายงาน และ/หรืออธิบายเกี่ยวกับแนวคิด กระบวนการ และผลของโครงการหรือชิ้นงานให้ผู้อื่นเข้าใจ

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นตอนกำหนดปัญหาหรือสำรวจความสนใจ

1.1 ครูและนักเรียนทบทวนความรู้เดิม โดยสนทนาร่วมกันถึงวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่สามารถนำมาใช้หรือจัดทำกิจกรรมโครงการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด (เจตนาของครูต้องการให้นักเรียนได้สำรวจวัสดุในชุมชนท้องถิ่นของตนเอง เพื่อจะได้รู้จักชุมชนของตนเองที่จะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนและตนเอง)

1.2 ครูทบทวนความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้จัดทำโครงการ (ขั้นนี้เป็นขั้นที่ครูต้องการให้นักเรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมในการทำโครงการของนักเรียนได้) ครูต้องทบทวนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้โครงสร้างหรือผังมโนทัศน์ ดังนี้

1) หลักความพอประมาณ เป็นหลักการที่นักเรียนต้องคำนึงถึงในการดำเนินกิจกรรมในเรื่องศักยภาพ ความสามารถ/วัยของนักเรียน กิจกรรมที่ดำเนินการ เวลา วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ ขอบประมาณในการดำเนินกิจกรรม ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องและให้การสนับสนุน (นักเรียนต้องประมาณศักยภาพของตนในแง่ความรู้ ความคิด ทักษะการทำงาน และศักยภาพของสมาชิกภายในกลุ่ม)

2) หลักความมีเหตุผลเป็นหลักการที่นักเรียนสามารถตอบคำถามตนเองและผู้อื่นได้ว่าทำไมจึงทำกิจกรรมนี้ จะทำกิจกรรม/ชิ้นงานขนาดไหน จะทำเวลาไหน จะใช้งบประมาณเท่าไร เพราะอะไร ซึ่งเหตุผลนี้นักเรียนจะต้องคิดอย่างสมเหตุสมผล ถูกต้องตามหลักวิชาและวัฒนธรรมท้องถิ่น

3) หลักการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เป็นหลักการที่นักเรียนต้องคิดว่าจะทำอย่างไร การทำกิจกรรม/ชิ้นงานของนักเรียนจึงจะประสบผลสำเร็จ มีอะไรบ้างที่เป็นจุดเสี่ยงหรืออันตรายที่จะต้องหาวิธีป้องกันไว้ก่อน ดังนั้นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีคือ การวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบ รัดกุม หรือมีแผนสำรองในกรณีที่ไม่เป็นไปตามแผนเดิม

4) เงื่อนไขความรู้ เป็นความรู้ที่นักเรียนต้องรู้ก่อนลงมือทำงาน ดังนั้นนักเรียนจะต้องตรวจดูว่าตนเองมีความรู้เพียงพอในการทำงานแล้วหรือไม่ ถ้ายังไม่เพียงพอต้องหาความรู้เพิ่มเติม

5) เงื่อนไขคุณธรรม เป็นความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ โดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน ดังนั้นต้องอาศัยความมานะ อดทน เพียรพยายาม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรับผิดชอบ เป็นต้น

2. ขั้นตอนกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน

ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนการเรียนรู้และแนะนำให้นักเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายของตนเองให้ชัดเจนว่าเรียนเพื่ออะไร ทำโครงการงานเพื่อแก้ปัญหาอะไร ซึ่งจะทำให้นักเรียนสามารถกำหนดโครงการงาน แนวทางการดำเนินงานได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย

3. ขั้่นวางแผนและวิเคราะห์โครงการน

3.1 จัดกลุ่มนักเรียนคละความสามารถ (3 - 6 คน) แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการ โดยมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบตามศักยภาพ ครูอธิบายเสริมบทบาทหน้าที่ของสมาชิกภายในกลุ่ม

3.2 หลังจากนักเรียนแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบแล้วให้วางแผนการจัดทำโครงการนโดยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ส่งแผนการดำเนินงานให้ครูพิจารณา ซึ่งครูอาจให้ความช่วยเหลือและเสนอแนวทางการวางแผนโครงการนของนักเรียน ทั้งนี้เค้าโครงของโครงการนประกอบด้วย ชื่อโครงการน หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์/จุดมุ่งหมายของโครงการน ผู้จัดทำโครงการน ที่ปรึกษาโครงการน แหล่งความรู้ สถานที่ดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินงาน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ วิธีการดำเนินงาน (การจัดกิจกรรมการเรียนรู้) เครื่องมือที่ใช้ และผลที่คาดว่าจะได้รับ

(ตัวอย่างโครงการนที่สอดคล้องตามกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เช่น โครงการนผลิตภัณ์ท์)

4. ขั้่นลงมือปฏิบัติหรือแก้ปัญหา

4.1 นักเรียนลงมือปฏิบัติโครงการนตามแผนที่ได้กำหนดไว้และบันทึกการดำเนินงานของตนเอง/กลุ่ม

(ผู้สอนสามารถสอดแทรกหลักการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีให้กับนักเรียน โดยเน้นย้ำให้นักเรียนมีการวางแผนอย่างรอบคอบรัดกุม หรือมีแผนสำรองเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่อาจเกิดขึ้น)

4.2 ครูคอยสังเกต ติดตาม พร้อมทั้งให้คำปรึกษาและ
แนะนำให้นักเรียนรู้จักการสังเกต การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการ

4.3 ครูให้แต่ละกลุ่มประชุมและอภิปรายร่วมกัน
ภายในกลุ่ม และรายงานปัญหาหรือความก้าวหน้าที่ครูทราบเป็นระยะ

(ครูสามารถสอดแทรกเงื่อนไขคุณธรรม เช่น การเก็บ
รวบรวมและรายงานข้อมูลอย่างซื่อสัตย์ การทำงานด้วยความมานะอดทน
มีความรับผิดชอบในการทำงาน ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น นอกจากนี้
การที่นักเรียนสามารถรายงานข้อมูลเป็นระยะๆ เป็นการสร้างภูมิคุ้มกัน
ที่สามารถทำงานให้สำเร็จได้)

หมายเหตุ ชั้นนี้เป็นชั้นที่นักเรียนสามารถ
นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงานได้จริง และ
ครูสามารถตรวจสอบได้ว่านักเรียนสามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานได้หรือไม่

5. ชั้นประเมินระหว่างปฏิบัติงาน

5.1 แต่ละกลุ่มประเมินผลการดำเนินงานโครงการเป็น
3 ระยะ คือ ก่อนดำเนินงาน ระหว่างดำเนินงาน และหลังดำเนินงาน โดยครูใช้
คำถามกระตุ้นนักเรียน เช่น ก่อนดำเนินงานมีสภาพเป็นอย่างไร มีปัญหาอย่างไร
ระหว่างดำเนินงานมีสิ่งใดที่ผิดพลาดหรือข้อบกพร่อง จะมีวิธีการแก้ไขอย่างไร
และเมื่อแก้ไขแล้วผลเป็นอย่างไร มีความพึงพอใจหรือไม่ นักเรียนได้ความรู้และ
ประโยชน์อะไร และสามารถนำไปใช้พัฒนาหรือปรับปรุงงานให้ดีขึ้น เป็นต้น

5.2 นักเรียนประเมินโครงงานของตนเอง หรือเพื่อนร่วมกัน ประเมิน จากนั้นครูประเมินผลงานตามแบบประเมิน อาจให้ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ มีส่วนร่วมในการประเมินด้วยก็ได้

6. ชั้นสรุปรายงานผลและเสนอผลงาน

6.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ข้อมูล สรุป และเขียน รายงานตามรูปแบบของรายงานโครงงานเพื่อนำเสนอผลงานเป็นรูปเล่ม

6.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอโครงงานของตนเอง/ กลุ่มด้วยรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การจัดนิทรรศการ การแสดงบทบาทสมมติ การใช้แบบจำลอง เป็นต้น

(นักเรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นหลักคิดพิจารณาและตัดสินใจ นำเสนอผลงานในรูปแบบที่เหมาะสมกับ ลักษณะโครงงาน)

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

ตัวอย่างการเขียนโครงงาน

4.3 การวัดและประเมินผล

- 1) แบบประเมินโครงงาน
- 2) แบบประเมินพฤติกรรมการทำโครงงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

5.1 ผู้เรียนได้รับการฝึกให้รู้จักการคิดวิเคราะห์ก่อนลงมือปฏิบัติงาน โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.2 ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้รู้จักการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการเรียนรู้แบบโครงงาน

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

6.1 **ความรู้** : ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจหลักคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนรู้และการทำงาน

6.2 **สมรรถนะ** : ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับในความรู้ ความคิด และความสามารถซึ่งกันและกัน

6.3 **คุณลักษณะ** : ผู้เรียนมีความใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการศึกษา และการทำงานจนประสบความสำเร็จ ได้ฝึกลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน และการทำงานอย่างเป็นระบบ

- ❖ ตัวอย่าง การเขียนโครงการ
- ❖ แบบประเมินโครงการ

ตัวอย่าง การเขียนโครงการ

ชื่อโครงการ

ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว

หลักการและเหตุผล

ด้วยชุมชนของนักเรียนมีครอบครัวต่างๆ ได้นำกะลามะพร้าว มาจัดทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ มากมาย เช่น ทำกระเป่า เข็มขัด โคมไฟ ออกจำหน่าย และได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะศึกษาและนำมาคิดประดิษฐ์ลวดลายต่างๆ ด้วยกะลามะพร้าว เพื่อสร้างมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นของตนเองให้เป็นที่สนใจมากขึ้น ซึ่งการคิดของนักเรียนนี้อยู่บนพื้นฐานความสามารถของตนเองที่มีความถนัดในด้านการประดิษฐ์งานหัตถกรรมที่สวยงาม แปลกใหม่ และน่าสนใจ พร้อมทั้งมีความรู้พื้นฐานและความคิดสร้างสรรค์ในงานฝีมือ สามารถจัดทำผลิตภัณฑ์ได้

(ครูสามารถฝึกนักเรียนรู้จักวิเคราะห์ตนเอง เป็นจุดเริ่มต้นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นหลักคิดในการทำโครงการ เช่น การทำโครงการนักเรียนจะต้องคำนึงถึงศักยภาพของตนเองและ

กลุ่มภูมิปัญญาของท้องถิ่นตนเอง ระยะเวลา และความถูกต้องตามหลักวิชาการ)

วัตถุประสงค์/จุดมุ่งหมายของโครงการ

นักเรียนสามารถออกแบบลวดลายต่างๆ บนกะลามะพร้าวที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ได้

ผู้จัดทำโครงการ 1 .....

2 .....

3 .....

ที่ปรึกษาโครงการ .....

แหล่งความรู้

1. แหล่งความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เว็บไซต์ต่างๆ
3. ห้องสมุดโรงเรียน/ห้องสมุดกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

และศิลปะ

(ครูสอดแทรกเงื่อนไขความรู้ให้นักเรียนสามารถเลือกแหล่งความรู้ที่เหมาะสมกับการทำโครงการของตนเองและกลุ่ม เช่น นักเรียน

ใช้กะลามาพร้าวเป็นวัสดุทำผลิตภัณฑ์ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับกะลามาพร้าวเพียงพอหรือไม่ จะไปหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ใดได้บ้าง หรือจะใช้เครื่องมือในการปกกะพร้าว เจียร์กะลามาพร้าว นักเรียนมีความรู้ในการใช้เครื่องมือเพียงพอหรือไม่ ต้องไปฝึกการใช้เครื่องมือเหล่านั้นจากที่ใด เป็นต้น)

สถานที่ดำเนินการ

1. โรงเรียน.....
2. แหล่งความรู้หมู่บ้าน.....

ระยะเวลาการดำเนินงาน

ระยะเวลา 1 เดือน

งบประมาณ

ใช้งบประมาณจาก.....จำนวน.....บาท

(ครูใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดในการวางแผนการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า หรือสอดแทรกเงื่อนไขคุณธรรม เช่น นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์ในการใช้งบประมาณ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ เป็นต้น)

วิธีการดำเนินงาน (การจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

(ครูควรใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการทำงาน เช่น ก่อนลงมือทำนักเรียนต้องคำนึงถึงเรื่องอะไรบ้าง ขณะที่ทำต้องคำนึงถึงเรื่องอะไร เมื่อทำเสร็จสิ้นแล้วนักเรียนคิดว่าได้เรียนรู้อะไร เป็นต้น)

1. นักเรียนช่วยกันคิดวางแผนเพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ทำจากกะลามะพร้าว

2. เลือกลูกมะพร้าวที่มีความเหมาะสม คือ เป็นมะพร้าวแก่ ขนาดพอเหมาะกับการทำผลิตภัณฑ์

(ขั้นนี้สามารถสอดแทรกคำถาม เพื่อให้นักเรียนใช้หลักความมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่น ทำไมต้องใช้มะพร้าวแก่ในการทำผลิตภัณฑ์)

3. นำมะพร้าวมาปอกเปลือก โดยใช้เครื่องมือปอก

4. นำลูกมะพร้าวที่ปอกเปลือกแล้ว มาเลื่อยตามแบบที่วางแผนไว้

(ขั้นที่ 3 - 4 ครูสามารถสอดแทรกเรื่องเงื่อนไขความรู้ เช่น วิธีการใช้เครื่องมือในการปอกเปลือกมะพร้าว วิธีการใช้เครื่องมือในการเลื่อยกะลามะพร้าว หรือหลักการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เช่น ความระมัดระวังในการใช้เครื่องมือเพื่อไม่ให้เกิดอันตรายกับตนเองและผู้อื่น เป็นต้น)

5. นำเนื้อมะพร้าวที่ติดอยู่ที่กะลาออกให้หมด

(ขั้นนี้ครูสามารถสอดแทรกหลักความพอประมาณและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด เช่น เนื้อมะพร้าวที่นำออกมาสามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นอะไรได้บ้าง ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปเป็นแนวคิดในการต่อยอดหรือทำโครงการอื่นๆ ได้อีก)

6. นำกะลามะพร้าวมาขัดผิวด้วยเครื่องเจียร จากนั้นใช้กระดาษทรายขัดผิวและรอยต่อให้เรียบเพื่อให้ประกบกันได้สนิท

(ขั้นนี้ครูสามารถฝึกความรอบคอบ ความระมัดระวังในการทำงานของนักเรียน โดยนักเรียนต้องใช้สติ สมานีในการทำงาน เพื่อไม่ให้เกิดอันตรายกับตนเอง)

7. นำกะลาที่ขัดแล้ว มาตัด เจาะตามแบบที่วางไว้

(ขั้นนี้ครูสามารถฝึกความรอบคอบ ความระมัดระวังในการทำงานของนักเรียน เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายกับผลิตภัณฑ์)

8. นำชิ้นส่วนที่ได้จากขั้นตอนที่ 6 มาติดด้วยกาวและร้อยด้วยเชือกหนัง เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ตามที่ได้ออกแบบไว้ จากนั้นนำมาประดับตกแต่งด้วยลูกปัดเพื่อให้เกิดความสวยงาม

วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้

1. กะลามะพร้าว
2. เครื่องมือปอกมะพร้าว
3. เลื่อยตัดเหล็ก
4. เครื่องเจียร์
5. กระดาษทราย
6. กาว เชือก ลูกบิด และวัสดุในการตกแต่งอื่นๆ

(ขั้นนี้สามารถสอดแทรกหลักความพอประมาณ เช่น ศักยภาพ วัย เหมาะสมกับการใช้เครื่องมือหรือไม่ หลักความมีเหตุผลและเงื่อนไขความรู้ เช่น การใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือแต่ละชนิดได้เหมาะสมกับลักษณะของงาน นอกจากนี้ยังฝึกให้นักเรียนคำนึงถึงภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีด้วยการใช้เครื่องมือต่างๆ อย่างรอบคอบและระมัดระวัง)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวที่สามารถเป็นแบบอย่างได้

แบบประเมินโครงการ

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนประเมินโครงการของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม ตามรายการ
ต่อไปนี้

กลุ่มที่.....ชั้น.....

สมาชิกในกลุ่ม ชื่อ-นามสกุล.....เลขที่.....

ชื่อ-นามสกุล.....เลขที่.....

ชื่อ-นามสกุล.....เลขที่.....

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. เนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียนและหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง			
2. โครงการแสดงถึงกระบวนการคิด เช่น วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์			
3. มีการค้นคว้าเนื้อหาที่แสดงถึงความรอบรู้ในเรื่องที่ทำ มีแหล่งเรียนรู้ แหล่งอ้างอิงชัดเจน มีการทำงานต่อเนื่อง สม่ำเสมอ			
4. กระบวนการที่ใช้ในการทำโครงการสอดคล้องกับประเภท ของโครงการ			
5. การดำเนินงานเป็นไปเพื่อหาคำตอบ ตามสมมติฐาน หรือวัตถุประสงค์			
6. การทำงานกลุ่ม มีความชัดเจน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ครบทุกคน			
7. มีการจัดเก็บเอกสาร หลักฐาน ผลการดำเนินงานเป็นระบบ			

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
8. มีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ รู้จักแก้ปัญหา ปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น			
9. มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน			
10. นักเรียนมีสมรรถนะ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับผู้อื่น มีคุณลักษณะใฝ่เรียนใฝ่รู้ มีวินัย และความรับผิดชอบ			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การประเมิน

- 1 คะแนน หมายถึง ทำแต่ไม่ครบถ้วน
- 2 คะแนน หมายถึง ทำครบ แต่ไม่สมบูรณ์
- 3 คะแนน หมายถึง ทำครบถ้วน สมบูรณ์ เป็นแบบอย่างได้

เกณฑ์การตัดสิน

ได้คะแนนรวมตั้งแต่ 20 คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นการศึกษาเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีต นักประวัติศาสตร์จะต้องศึกษาจากหลักฐานทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ดังนั้นการที่จะศึกษาประวัติศาสตร์เรื่องราวต่างๆ จึงต้องมีวิธีการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ ซึ่งผู้ศึกษาประวัติศาสตร์จะใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเพื่ออธิบายเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตอย่างเป็นระบบและพิสูจน์ได้ ผู้สอนสามารถใช้วิธีการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ซึ่งเป็นประวัติศาสตร์ มีเจตคติที่ดีต่อประวัติศาสตร์ มีทักษะกระบวนการต่างๆ ซึ่งสามารถใช้แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. ขั้นกำหนดประเด็นปัญหาหรือข้อสมมติฐาน

เป็นขั้นตอนแรกของวิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นการเลือกเรื่องหรือประเด็นที่ตนเองสนใจ หรือมีความสงสัยในความรู้เดิมว่ามีความถูกต้องเพียงใด

2. ขั้นรวบรวมหลักฐาน

เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องค้นคว้าหาข้อมูลหลักฐาน และรวบรวมหลักฐานต่างๆ ทั้งหลักฐานขั้นต้น (ปฐมภูมิ) และหลักฐานขั้นรอง (ทุติยภูมิ)

ซึ่งควรเริ่มต้นจากการศึกษาหลักฐานชั้นรองเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาก่อน เพื่อให้เข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาและรวบรวมแนวความคิดของผู้ศึกษามาก่อนแล้วจึงไปศึกษาค้นคว้าจากหลักฐานชั้นต้น จะทำให้เข้าใจเรื่องที่จะศึกษามากขึ้น ผู้สอนควรสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนว่าหลักฐานทางประวัติศาสตร์ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ หลักฐานชั้นต้นหรือหลักฐานปฐมภูมิ หรือหลักฐานดั้งเดิมคือ หลักฐานที่เกิดขึ้น พร้อมกับเหตุการณ์นั้นๆ หรือในช่วงระยะเวลาใกล้เคียงกัน เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ เป็นต้น และหลักฐานชั้นรองหรือหลักฐานทุติยภูมิคือ ผลงานค้นคว้าที่เขียนขึ้นภายหลังเกิดเหตุการณ์นั้น เช่น คำให้การชาวกรุงเก่า สารานุกรม บทความทางวิชาการ ขึ้นรวบรวมหลักฐานนี้ ผู้สอนให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนถึงวิธีการค้นคว้า บอกแหล่งข้อมูลที่ผู้เรียนจะสามารถแสวงหาและรวบรวมหลักฐาน เช่น การบอกบรรณานุกรม หนังสืออ้างอิง หรือหลักฐานอื่น หรือผู้สอนอาจเตรียมหลักฐานเพื่อให้ผู้เรียนค้นคว้าในห้องสมุด หรือมุมหนังสือในห้องเรียน

3. ชั้นวิเคราะห์และประเมินหลักฐาน

เป็นขั้นที่ผู้เรียนวิเคราะห์หลักฐานที่รวบรวมมาว่ามีความน่าเชื่อถือ ถูกต้อง เป็นกลางมากน้อยเพียงใด การวิเคราะห์หลักฐานแบ่งเป็น 2 วิธี คือ การวิเคราะห์หลักฐานภายนอก เป็นการวิเคราะห์หลักฐานสภาพที่ปรากฏภายนอกว่าถูกต้องตามยุคสมัยหรือไม่ และการวิเคราะห์หลักฐานภายใน เป็นการวิเคราะห์หลักฐานว่าถูกต้องทั้งหมดหรือไม่ เช่น การกล่าวถึงตัวบุคคล สถานที่ เหตุการณ์ว่าถูกต้อง มีจริงในยุคสมัยของหลักฐานนั้นหรือไม่

4. ชั้นตีความและสรุป

เป็นการนำข้อเท็จจริงที่ผ่านการวิเคราะห์ และประเมินหลักฐานแล้วมาประมวลเพื่อเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่สามารถอธิบายประเด็นที่ต้องการศึกษาตามข้อ 1 ได้

5. ชี้นำเสนอข้อมูล

เป็นการเรียบเรียงข้อมูลที่ได้ค้นคว้าวิเคราะห์และสังเคราะห์มาแล้ว และนำเสนอข้อมูลในลักษณะเน้นการตอบหรืออธิบายความรู้ในรูปแบบการเขียนรายงานอย่างมีเหตุผล

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

2.1 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการทางประวัติศาสตร์

2.2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสืบค้นความเป็นมาและเหตุการณ์ในอดีตโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

2.3 เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

มีความสอดคล้องและความเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ ดังนี้

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

3.2 สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท 5.1 ม.5/1 วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี และวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ท 5.1 ม.5/2 วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

การจัดกระบวนการเรียนรู้ มีขั้นตอนดังนี้

1. ขึ้นกำหนดประเด็นปัญหาหรือข้อสมมติฐาน

1.1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการศึกษาและรับสมุดบันทึกกิจกรรม

1.2 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับวรรณคดีท้องถิ่น เรื่อง “พระสุธน - มโนราห์”

1.3 ครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากหาข้อมูล/ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับวรรณคดีท้องถิ่น เรื่อง “พระสุธน - มโนราห์”

1.4 นักเรียนแบ่งเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆ กัน โดยใช้เกมเพื่อเรียนรู้จากแหล่งความรู้ท้องถิ่น 4 ฐาน จากนั้นครูชี้แจงการเข้าเรียนรู้ตามฐานต่างๆ ซึ่งมี 4 ฐาน ใช้เวลาฐานละ 20 นาที

2. ชั้นรวบรวมหลักฐาน

2.1 นักเรียนศึกษาข้อมูลวรรณคดีท้องถิ่น เรื่อง “พระสุธน - มโนราห์” จากหนังสือเรียน หนังสือห้องสมุด และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.2 ครุณำนักเรียนไปศึกษาหาข้อมูลนอกสถานที่ โดยฟังบรรยายเรื่อง ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของวัดถ้ำศรีธริน (วัดสว่างอารมณ์) จากเจ้าอาวาส

2.3 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเข้าเรียนรู้ตามฐานการเรียนรู้ โดยมีปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของแหล่งเรียนรู้ เป็นผู้ให้ความรู้ในแต่ละฐาน ดังนี้

ฐานที่ 1 ประวัติทำวศรีธริน และนางมโนราห์

ฐานที่ 2 หินลับตาบศรีธริน

ฐานที่ 3 ที่ทดสอบตาบ ที่ซุ้มมวย และแก้อีศรีธริน

ฐานที่ 4 ถ้ำหลบฝน

(ในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้นักเรียนมุ่งมั่น

ในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล โดยให้นักเรียนหาข้อมูลจากหลายๆ แหล่งความรู้ ทั้งข้อมูลชั้นปฐมภูมิและชั้นทุติยภูมิ)

3. ชั้นวิเคราะห์และประเมินหลักฐาน

3.1 เมื่อศึกษาและเรียนรู้จากฐานการเรียนรู้ทั้ง 4 ฐาน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มมารวมกันที่ศาลาการเปรียญของวัดอีกครั้ง จากนั้นร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อเปลี่ยนอิริยาบถ

3.2 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา โดยแนะนำเสนอเนื้อหาตามประเด็นต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากหนังสือเรียน
2. ข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. ข้อมูลจากบุคคล
4. ข้อมูลจากสถานที่

นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินความน่าเชื่อถือและความสอดคล้องของข้อมูลจากหลักฐานแต่ละประเภท จากนั้นเขียนสรุปข้อมูลลงในกระดาษบันทึกกิจกรรมที่แจกให้

4. ชั้นตีความและสรุป

4.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อเท็จจริงที่ได้จากการวิเคราะห์และประเมินมาตีความว่า ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพระสุธน - มโนราห์มีอย่างไร และเป็นข้อมูลจากแหล่งใดเป็นหลัก ข้อมูลใดช่วยสนับสนุน

4.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มหาหน้าที่แฝงอยู่ในเนื้อเรื่องพระสุธนมโนราห์ที่ไม่ปรากฏโดยตรง เช่น วิถีชีวิต การเดินทาง อาหาร การแต่งกาย เป็นต้น

4.3 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปข้อมูลที่ได้ เพื่อเตรียมนำเสนอหน้าชั้นเรียนในรูปแบบที่หลากหลายตามความถนัดของนักเรียน

5. ช้่นนำเสนอข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาของกลุ่ม จากนั้นทำการเปรียบเทียบข้อมูลของแต่ละกลุ่มในด้านเนื้อเรื่องของพระสุธน - มโนราห์ สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เป็นต้น

(ในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกนักเรียนให้เป็นผู้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ นอกจากนี้เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนใฝ่เรียนรู้หรือไม่ อาจเพิ่มกิจกรรม เช่น ให้นักเรียนสรุปองค์ความรู้จากการศึกษางานของกลุ่มอื่นๆ เป็นต้น)

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนและสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2) สื่อบุคคล เช่น วิทยากร ประชาชนชาวบ้าน
- 3) แหล่งเรียนรู้ เช่น หินลับดาบศรีธรณ ที่ทดสอบดาบที่ซ้อมมวย แก้อี้ศรีธรณ และถ้ำหลบฝน

4.3 การวัดและประเมินผล

- 1) ประเมินผลงานกลุ่ม
- 2) ประเมินพฤติกรรมการทำงาน

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

5.1 เป็นกระบวนการศึกษาและการใช้เหตุผลในการตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานและนำไปใช้อย่างถูกต้อง

5.2 เป็นวิธีการศึกษาที่สะท้อนข้อเท็จจริงที่แตกต่างจากนิทาน นิยาย หรือเรื่องบอกเล่าที่เลื่อนลอย

5.3 เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

6.1 **ความรู้** : ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เรียนรู้ความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับในความรู้ ความคิด และความสามารถซึ่งกันและกัน

6.2 **สมรรถนะ** : ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานอย่างเป็นระบบ เช่น การสังเกต การจดบันทึก การเก็บข้อมูล และการทำงานอย่างเป็นระบบ

6.3 **คุณลักษณะ** : ผู้เรียนมีความใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการศึกษา และการทำงานจนประสบความสำเร็จ

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบร่วมมือ (Instructional Models of Cooperative Learning)

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพาส่งเสริมซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนควรร่วมมือกันในการเรียนรู้มากกว่าการแข่งขัน เพราะการแข่งขันกันก่อให้เกิดสภาพการณ์ของการแพ้ - ชนะ ต่างจากการร่วมมือกัน ซึ่งก่อให้เกิดสภาพการณ์ของการชนะ - ชนะ อันเป็นสภาพการณ์ที่ดีกว่าทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญา หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือมี 5 ประการ ประกอบด้วย

1) การเรียนรู้ต้องอาศัยหลักการพึ่งพากัน (Positive Interdependence) โดยถือว่าทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน และจะต้องพึ่งพากันเพื่อความสำเร็จร่วมกัน

2) การเรียนรู้ที่ดีต้องอาศัยการหันหน้าเข้าหากัน มีปฏิสัมพันธ์กัน (Face - to - Face Interaction) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล และการเรียนรู้ต่างๆ

3) การเรียนรู้ร่วมกันต้องอาศัยทักษะทางสังคม (Social Skills) โดยเฉพาะทักษะในการทำงานร่วมกัน

4) การเรียนรู้ร่วมกันควรมีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) ที่ใช้ในการทำงาน

5) การเรียนรู้ร่วมกันจะต้องมีผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มที่สามารถตรวจสอบและวัดประเมินได้ (Individual Accountability)

หากผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้แบบร่วมมือกัน นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านเนื้อหาสาระต่างๆ ได้กว้างขึ้นและลึกซึ้งขึ้นแล้วยังสามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนทางด้านสังคมและอารมณ์มากขึ้นด้วย รวมทั้งมีโอกาสได้ฝึกฝนพัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

2.1 เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.4 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

มีความสอดคล้องและความเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ ดังนี้

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3.2 สารที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐานการเรียนรู้ 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

ตัวชี้วัด

ง 1.1 ป.5/1 อธิบายเหตุผลในการทำงานแต่ละขั้นตอนถูกต้องตามกระบวนการทำงาน

ง 1.1 ป.5/2 ใช้ทักษะการจัดการในการทำงานอย่างเป็นระบบ ประณีตและมีความคิดสร้างสรรค์

ง 1.1 ป.5/4 มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

3.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.4 สารที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐานการเรียนรู้ ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัด

ต 1.1 ม.6/4 จับใจความสำคัญ วิเคราะห์ความ สรุปความ ตีความ และแสดงความคิดเห็นจากการฟัง และอ่านเรื่องที่เป็นสารคดี และบันเทิงคดี พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

มาตรฐานการเรียนรู้ ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิด
รวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน
ตัวชี้วัด

ต. 1.3 ม.6/3 พูดและเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม
ประสบการณ์ และเหตุการณ์ ทั้งในท้องถิ่น สังคม
และโลก พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่าง
ประกอบ

3.5 สารที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐานการเรียนรู้ ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการ
เชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา
แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

ตัวชี้วัด

ต. 3.1 ม.6/1 ค้นคว้า/สืบค้น บันทึก สรุป และแสดง
ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ
กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
และนำเสนอด้วยการพูดและการเขียน

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

ครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้และแนะนำให้นักเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายของตนเองให้ชัดเจนในการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความตระหนักในการเรียนรู้ โดยใช้กรอบหลักแนวคิดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ครูต้องการให้นักเรียนสามารถรับรู้และเข้าใจการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินกิจกรรม

(1) หลักความพอประมาณ นักเรียนจะต้องคำนึงถึงการทำงานในกลุ่ม และมีกิจกรรมเรียนร่วมกันในกลุ่ม เช่น ศักยภาพความสามารถ/วัย กิจกรรมที่ดำเนินการ เวลา วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ งบประมาณในการดำเนินกิจกรรม ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องและให้การสนับสนุน (นักเรียนต้องประเมินศักยภาพของตนในแง่ความรู้ ความคิด ทักษะการทำงาน และศักยภาพของสมาชิกภายในกลุ่ม)

(2) หลักความมีเหตุผล เป็นหลักการที่นักเรียนสามารถรับฟังเหตุผลของผู้อื่นหรือสมาชิกในกลุ่มเพื่อผลการเรียนหรือชิ้นงานบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (นักเรียนจะต้องไม่ถือความคิด ความรู้ตัวเองเป็นหลัก ต้องรับฟังเหตุผลของสมาชิกภายในกลุ่ม แล้วสังเคราะห์ให้เกิดแนวความคิด ความรู้ร่วมกันของกลุ่ม)

(3) หลักการสร้างภูมิคุ้มกัน การทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียนจึงจะประสบผลสำเร็จ มีอะไรบ้างที่เป็นจุดเสี่ยงหรืออันตรายที่จะต้องหาวิธีป้องกันไว้ก่อน ดังนั้นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีคือ การวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบ รัดกุม (ควรมีแผนสำรองในกรณีที่ไม่เป็นไปตามแผนเดิม)

(4) เจือปนไขความรู้ เป็นความรู้ที่นักเรียนต้องรู้ก่อนลงมือทำงาน ดังนั้นนักเรียนจะต้องตรวจดูว่าตนเองมีความรู้เพียงพอในการทำงานแล้วหรือไม่ ถ้ายังไม่เพียงพอต้องหาความรู้เพิ่มเติม

(5) เจือปนไขคุณธรรม นักเรียนมีความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จโดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน (ต้องอาศัยความมานะ อดทน เพียรพยายาม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรับผิดชอบ ฯลฯ)

กรณีกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ผักสวนครัว

1. ครูใช้คำถามนำว่า นักเรียนคนใดเคยปลูกผักสวนครัวไว้รับประทานที่บ้านเองบ้าง
2. ครูขออาสาสมัครนักเรียนที่มีประสบการณ์การปลูกผักสวนครัว 1 คน อธิบายขั้นตอนการปลูกผักสวนครัวของตนเองให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน
3. ครูถามนักเรียนถึงประโยชน์ของการปลูกผักไว้รับประทานเอง (ครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้เดิมที่ได้ทำจากประสบการณ์จริงที่ได้ทำมา เป็นเงื่อนไขความรู้ของนักเรียน และเป็นหลักการสร้างภูมิคุ้มกันของครูในการจัดการเรียนรู้)

กรณีกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง มลพิษ (Pollution)

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ทั้งในชนบท เขตโรงงานอุตสาหกรรม และชุมชนในเมือง
2. ครูใช้คำถามนำว่า อะไรทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมลง (มลพิษ (Pollution))
(ครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้เดิมที่มีในชีวิตจริง ซึ่งเป็นเงื่อนไขความรู้ของนักเรียน และเป็นหลักการสร้างภูมิคุ้มกันของครูในการจัดการเรียนรู้)

2) ขั้นสอน

(1) จัดกลุ่มนักเรียนคละความสามารถ (4 - 5 คน) ให้เลือกประธาน เลขานุการ ผู้สังเกตการณ์ ผู้จัดบันทึก ฯลฯ มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบตามศักยภาพ โดยครูอธิบายบทบาทหน้าที่ของสมาชิกภายในกลุ่มและผลัดเปลี่ยนหน้าที่ซึ่งกันและกัน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามบทบาทที่ได้รับ (นักเรียนต้องสร้างภูมิคุ้มกัน โดยการแบ่งปันประสบการณ์ที่เคยได้รับมาให้เพื่อนในกลุ่มรับรู้และปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น)

(2) ร่วมกันเรียนรู้ ครูมอบหมายงานให้นักเรียนศึกษาจากใบความรู้/ใบกิจกรรม/แบบฝึก นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คนเก่งช่วยเหลือคนอ่อนและปานกลางในการอธิบาย ทำความเข้าใจเนื้อหาความรู้ใหม่ ทุกคนเป็นสมาชิกของกลุ่มร่วมกันเรียนรู้เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ (นักเรียนต้องนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ เช่น การวางแผนกำหนดเวลาในการเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ ฝึกความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย การพึ่งพากัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความสามัคคีในกลุ่ม ผู้สอนสามารถสอดแทรกและกระตุ้นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี สอดแทรกเงื่อนไขคุณธรรมในการทำงาน ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่และบทบาทที่ได้รับ การทำงานด้วยความมานะอดทน มีความรับผิดชอบ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น นอกจากนี้การที่กลุ่มตรวจสอบความรู้ความเข้าใจเป็นระยะๆ จะสร้างภูมิคุ้มกันที่สามารถทำงานให้สำเร็จได้)

กรณีกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ผักสวนครัว

1. ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้จากใบความรู้ เรื่อง ผักสวนครัว แล้วให้นักเรียนจดบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่าน
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบกิจกรรม เรื่อง ผักสวนครัว ผลิตกันอธิบายคำตอบภายในกลุ่ม แล้วหาคำตอบที่เป็นมติของกลุ่ม (นักเรียนใช้หลักความมีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม ช่วยกันวิเคราะห์ สังเคราะห์ และอภิปรายจากใบความรู้ใบกิจกรรม เรื่อง ผักสวนครัว และมีการจดบันทึกความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่เป็นความรู้ของกลุ่ม)
3. ตัวแทนของสมาชิกกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนอภิปรายสรุปผลร่วมกันทั้งชั้นเรียน (ครูและนักเรียนทุกคนใช้หลักความมีเหตุผลและเงื่อนไขความรู้ของแต่ละกลุ่มที่นำเสนอ มาสรุปเป็นความรู้ที่สมบูรณ์และถูกต้อง เป็นความรู้ทั้งชั้นเรียน)

กรณีกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง มลพิษ (Pollution)

1. ครูนำเสนอวีดิทัศน์ เรื่อง มลพิษ (Pollution) ให้นักเรียนดู
2. ครูใช้คำถามเพื่อตรวจสอบความรู้ว่ามีมลพิษใดบ้าง และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของมลพิษแต่ละประเภท
3. ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับคำศัพท์มลพิษที่ได้จากการชมวีดิทัศน์ ครูอธิบายความหมายของคำศัพท์ พร้อมยกตัวอย่างบทสนทนา นักเรียนฝึกออกเสียง
4. ครูเปิด Dynamic English เรื่อง มลพิษ (Pollution) ให้นักเรียนดู และตอบคำถามเพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียน
5. ให้นักเรียนทำกิจกรรม โดยให้จับคู่ และหลังจากนั้นครูเปิด Dynamic English เรื่อง มลพิษ (Pollution) ให้นักเรียนฟังอีกครั้ง แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบกิจกรรม (นักเรียนใช้หลักความมีเหตุผล และเงื่อนไขคุณธรรม รับฟังความคิดเห็นของสมาชิก ภายในกลุ่มที่ช่วยกันวิเคราะห์ สังเคราะห์ และอภิปราย Dynamic English เรื่อง มลพิษ (Pollution)
6. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเฉลยใบกิจกรรม ครูอธิบายเสริมคำตอบที่ถูกต้อง และทำความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับนักเรียน (ครูและนักเรียนใช้หลักความมีเหตุผล และเงื่อนไขความรู้ของแต่ละกลุ่มที่นำเสนอ มาสรุปเป็นความรู้)

(3) ทดสอบหรือตรวจสอบผลงานของกลุ่ม เป็นการตรวจสอบผลการเรียนรู้ร่วมกัน คณะแนวของบุคคลจะนำมาคิดเป็นคะแนนของกลุ่มหรือผลการประเมินคะแนนของชิ้นงานของกลุ่ม เพื่อแสดงถึงผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่ม และเป็นคะแนนที่แสดงว่าควรปรับปรุงเรื่องอะไรให้บรรลุตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ โดยนำกรอบแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ (ครูแนะนำให้นักเรียนรู้จักการประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มก่อนมีการทดสอบ สอดแทรกคุณธรรม ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น เพราะทุกคนมีความสำคัญ ซึ่งคะแนนของแต่ละคนจะนำมาคิดเป็นคะแนนของกลุ่ม)

กรณีกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ผักสวนครัว

1. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบเวลา 10 นาที แล้วให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ พร้อมเฉลยร่วมกัน
2. นักเรียนนำคะแนนของแต่ละคนมาเป็นคะแนนกลุ่ม (นักเรียนต้องใช้เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรมดำเนินกิจกรรม และหลักความพอประมาณในการวางแผนทำแบบทดสอบ)

กรณีกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง มลพิษ (Pollution)

ครูให้นักเรียนเล่นเกม Quiz Show โดยศึกษาคติกาการเล่นเกมที่เข้าใจร่วมกัน ดังนี้

1. ครูจะเปิด Dynamic English เรื่อง มลพิษ (Pollution) ให้ฟัง 2 รอบ
2. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบ
3. กลุ่มใดตอบคำถามจะต้องชูป้ายคะแนนขึ้นก่อน (ป้ายคะแนน มีคะแนน 50 100 และ 200 คะแนน)
4. กลุ่มใดตอบถูกจะได้คะแนนตามป้ายคะแนนที่ชูขึ้น เป็นคะแนนของกลุ่ม หากกลุ่มใดตอบผิดจะถูกลบคะแนนตามป้ายคะแนนนั้น
5. ครูประกาศกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด (นักเรียนต้องใช้หลักความพอประมาณ เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรมในการเล่นเกมน Quiz Show)

(4) ประกาศผลทดสอบหรือผลประเมินชิ้นงาน เพื่อชมเชยกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ของการเรียนสูงสุดหรือชิ้นงานที่มีผลคะแนนการประเมินสูงสุด ทำให้นักเรียนมุ่งมั่นพัฒนากิจกรรมของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ของการเรียนให้บรรลุจุดประสงค์และสูงขึ้น (ครูแนะนำให้นักเรียนรู้จักประเมินผลก่อนดำเนินงาน ระหว่างดำเนินงาน และหลังดำเนินงาน คือ รู้จักพิจารณาว่าก่อนดำเนินงานมีสภาพเป็นอย่างไร มีปัญหาอย่างไร ระหว่างดำเนินงานกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ยังมีสิ่งใดที่ผิดพลาดหรือข้อบกพร่องอยู่ ต้องแก้ไขอะไรอีกบ้าง มีวิธีการแก้ไขอย่างไร และเมื่อดำเนินงานไปแล้วมีแนวคิดอย่างไร มีความพึงพอใจหรือไม่ และผลการดำเนินงานตามการเรียนรู้ร่วมกัน ผู้เรียนได้ความรู้อะไร ได้ประโยชน์อะไร และสามารถนำความรู้นั้นไปพัฒนาปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น หรือนำไปใช้ในชีวิตอย่างไร โดยนักเรียนประเมินการเรียนรู้ของตนเองหรือเพื่อนร่วมประเมิน)

กรณีกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ผักสวนครัว

1. ครูประกาศคะแนนกลุ่มที่ชนะเลิศ และกลุ่มรองชนะเลิศ
2. ครูมอบรางวัลและแสดงความชื่นชมในกลุ่มชนะเลิศ และกลุ่มรองชนะเลิศ
3. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ตนเองถึงสาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์สูง การดำเนินการในระยะต่อไป ปัญหาอุปสรรคและวิธีการแก้ไข (นักเรียนต้องใช้เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรมดำเนินกิจกรรม และหลักการสร้างภูมิคุ้มกันผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น)

กรณีกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง มลพิษ (Pollution)

1. ครูประกาศคะแนนกลุ่มที่ชนะเลิศ และกลุ่มรองชนะเลิศ
2. ครูมอบรางวัลและแสดงความชื่นชมในกลุ่มชนะเลิศ และกลุ่มรองชนะเลิศ
3. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ตนเองถึงสาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์สูง การดำเนินงานในระยะต่อไป ปัญหาอุปสรรคและวิธีการแก้ไข (นักเรียนต้องใช้เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรมดำเนินกิจกรรม และหลักการสร้างภูมิคุ้มกันผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น)

3) ขั้นสรุป

(1) นักเรียนสรุปความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ โดยใช้แผนงาน แผนผัง กราฟ แผนผังความคิด (Mind Mapping) โใบสรุปความรู้ เป็นต้น

(2) นักเรียนสรุปความรู้ การนำเสนอชิ้นงาน จัดป้ายนิเทศ เป็นต้น (นักเรียนต้องใช้เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรมดำเนินกิจกรรมหลัก ความพอประมาณ วางแผนดำเนินการ หลักการสร้างภูมิคุ้มกันจากประสบการณ์ที่ได้ทำผ่านมา นักเรียนต้องมีความสามัคคีช่วยกันระดมความคิดทุกคน เพื่อจะได้สรุปความรู้ทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมเรียนรู้)

กรณีกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ผักสวนครัว

1. ครูให้นักเรียนทำใบสรุปความรู้
2. ตัวแทนกลุ่มออกมารายงาน
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ (นักเรียนช่วยกันระดมความคิด เพื่อให้ได้ข้อสรุปความรู้ที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้)

กรณีกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง มลพิษ (Pollution)

1. ครูให้นักเรียนทำ Mind Mapping
2. ครูให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ Mind Mapping
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ (นักเรียนช่วยกันระดมความคิด เพื่อให้ได้ข้อสรุปความรู้ที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้)

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

กรณีกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

- 1) ใบความรู้ เรื่อง ผักสวนครัว
- 2) ใบกิจกรรม เรื่อง ผักสวนครัว
- 3) แบบบันทึกการอ่าน
- 4) ใบสรุปความรู้ เรื่อง ผักสวนครัว

กรณีกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

- 1) วิดีทัศน์ เรื่อง มลพิษ (Pollution)
- 2) โปรแกรมสื่อออกเสียง Dynamic English เรื่อง มลพิษ (Pollution)
- 3) เกม Quiz Show
- 4) ใบกิจกรรม

4.3 การวัดและประเมินผล

กรณีกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

- 1) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 2) ประเมินจากการทดสอบ
- 3) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

กรณีกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

- 1) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 2) ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 3) ประเมินการอ่านออกเสียง

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

5.1 ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เรื่องที่ศึกษาโดยอาศัยการร่วมมือกันช่วยเหลือกัน และแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน

5.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบแต่ละรูปแบบในการศึกษาเนื้อหาสาระที่มีวัตถุประสงค์ไปสู่การเรียนรู้แบบร่วมมือ

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

6.1 ความรู้ : ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้น

6.2 สมรรถนะ : ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคมและทักษะการสื่อสาร

6.3 คุณลักษณะ : ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข มีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น

แหล่งที่มาของข้อมูล

1. นายอุทร สิงห์แก้ว โรงเรียนบ้านห้วยทราย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพังงา
2. นางยุวดี อิศระลักษณ์ โรงเรียนบ้านบางก้น
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพังงา
3. นางสาวดวงจันทร์ ปิตะนนท์ โรงเรียนพระธาตุบังพวนวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 21
4. คณะครู โรงเรียนนาสวรรค์พิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 21
5. นางสาวอรพรรณ คิอินธิ โรงเรียนศรีชมภูวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 21
6. นางวัชรารมณ์ หานะพันธ์ โรงเรียนบ้านช่องแมว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เกม (Game)

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม (Game) เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการให้ผู้เรียนเล่นเกมตามกติกา และนำเนื้อหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นเกมของผู้เรียนมาใช้ในการอภิปรายเพื่อสรุปการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้เรื่องต่างๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ เกิดประสบการณ์ตรง และเป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสูง

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

2.1 เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.4 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

มีความสอดคล้องและความเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ ดังนี้

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.2 สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร

มาตรฐานการเรียนรู้ ว 3.1 เข้าใจสมบัติของสาร ความสัมพันธ์ระหว่างสมบัติของสารกับโครงสร้าง และแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาค มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด

ว 3.1 ม.2/1 สืบค้นและอธิบายองค์ประกอบ สมบัติของธาตุและสารประกอบ

ว 3.1 ม.2/2 สืบค้นข้อมูลและเปรียบเทียบสมบัติของธาตุโลหะ ธาตุอโลหะ ธาตุกึ่งโลหะ และธาตุกัมมันตรังสี และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

ครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้และแจ้งวิธีการเรียนรู้ โดยใช้กรอบหลักแนวคิดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยขั้นตอนนี้ต้องการ

ให้นักเรียนสามารถรับรู้และเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำมาใช้
ในการดำเนินกิจกรรมในการเรียน ดังนั้นครูต้องอธิบายทบทวนหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

(1) หลักความพอประมาณ นักเรียนจะต้องคำนึงถึง
การทำงานในกลุ่ม และมีกิจกรรมเรียนร่วมกันในกลุ่ม เช่น ศักยภาพ
ความสามารถ/วัย กิจกรรมที่ดำเนินการ เวลา วัสดุอุปกรณ์ สถานที่งบประมาณ
ในการดำเนินกิจกรรมตลอดจนผู้เกี่ยวข้องและให้การสนับสนุน (นักเรียน
ต้องประเมินศักยภาพของตนในแง่ความรู้ ความคิด ทักษะการทำงาน และ
ศักยภาพของสมาชิกภายในกลุ่ม)

(2) หลักความมีเหตุผล เป็นหลักการที่นักเรียนสามารถ
รับฟังเหตุผลของผู้อื่นหรือสมาชิกในกลุ่ม เพื่อผลการเรียนรู้หรือชิ้นงานบรรลุ
ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (นักเรียนจะต้องไม่ถือความคิด ความรู้ตัวเองเป็นหลัก
ต้องรับฟังเหตุผลของสมาชิกภายในกลุ่ม แล้วสังเคราะห์ให้เกิดแนวความคิด
ความรู้ร่วมกันของกลุ่ม)

(3) หลักการสร้างภูมิคุ้มกัน การทำกิจกรรมการเรียนร่วมกัน
ของนักเรียนจึงประสบผลสำเร็จ มีอะไรบ้างที่เป็นจุดเสี่ยงหรืออันตรายที่จะ
ต้องหาวิธีป้องกันไว้ก่อน ดังนั้นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีคือ การวางแผน
การทำงานอย่างรอบคอบรัดกุม (ควรมีแผนสำรองในกรณีที่ไม่เป็นไปตาม
แผนเดิม)

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การจำแนกสาร

1. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับธาตุ สัญลักษณ์แทนธาตุที่เคยเรียนมาแล้ว
2. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์แทนธาตุที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน
3. นักเรียนและครูทบทวนเกี่ยวกับสัญลักษณ์แทนธาตุ โดยให้นักเรียนร่วมร้องเพลง แล้วให้นักเรียนอ่านธาตุที่นักเรียนควรจำจำนวน 20 ชนิด (ครูใช้คำถามกระตุ้นและเร้าให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้เดิมที่ได้ทำจากประสบการณ์จริงที่ได้เรียนรู้มา ซึ่งเป็นเงื่อนไขความรู้ของนักเรียน และเป็นหลักการสร้างภูมิคุ้มกันของครูในการจัดการเรียนรู้)

(4) เงื่อนไขความรู้ เป็นความรู้ที่นักเรียนต้องรู้ก่อนลงมือทำงาน ดังนั้นนักเรียนจะต้องตรวจดูว่าตนเองมีความรู้เพียงพอในการทำงานแล้วหรือไม่ ถ้ายังไม่เพียงพอต้องหาความรู้เพิ่มเติม

(5) เงื่อนไขคุณธรรม นักเรียนมีความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ โดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน (ต้องอาศัยความมานะ อดทน เพียรพยายาม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรับผิดชอบ ฯลฯ)

2) ขั้นตอน

- (1) ครูนำเสนอเกม ชี้แจงวิธีการเล่นและกติกาการเล่นเกม
  - (1.1) จัดกลุ่มนักเรียนละความสามารถ 3 - 5 คน
  - (1.2) ครูอธิบายกติกาการเล่นเกมบิงโกธาตุให้นักเรียน

แต่ละกลุ่มเข้าใจตรงกัน

(1.3) แจกกระดานบิงโกตารางธาตุ 3×3 เบี้ยสีแดง สำหรับวางบนกระดานบิงโกตารางธาตุและใบกิจกรรม ให้แต่ละกลุ่ม

(1.4) ใส่เบี้ยที่เป็นชื่อของธาตุ จำนวน 20 ชื่อลงในกล่อง นักเรียนตัวแทนของกลุ่มเขย่ากล่องก่อนสุ่มหยิบเบี้ย และขานชื่อธาตุที่หยิบได้ เช่น เบี้ยที่หยิบออกมา คือ ธาตุ He (ฮีเลียม) ถ้ากลุ่มผู้เล่นใดที่มีชื่อธาตุ He (ฮีเลียม) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจดชื่อธาตุและคุณสมบัติของธาตุในใบกิจกรรม (ให้เวลาเขียนชื่อธาตุและคุณสมบัติของธาตุ 30 วินาที) ถ้านักเรียนเขียนชื่อธาตุและคุณสมบัติของธาตุเสร็จทันตามเวลาก็จะสามารถวางเบี้ยสีแดงได้ ถ้านักเรียนกลุ่มใดเขียนชื่อธาตุและคุณสมบัติของธาตุไม่ทันเวลาที่กำหนด ก็จะไม่ได้วางเบี้ยสีแดงในตารางธาตุ และตัวแทนกลุ่มก็จะสุ่มหยิบเบี้ยครั้งต่อไป

(1.5) นักเรียนเล่นเกมต่อไปจนกว่าจะมีผู้เล่นกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีเบี้ยสีแดงวางในกระดานบิงโกตารางธาตุของตน โดยเรียงกันในแนวตั้ง แนวนอน แนวทแยงครบ 3 ตัว ผู้เล่นผู้นั้นก็ประกาศว่า “บิงโก” การเล่นเกมนั้นก็จบลง จากนั้นก็จะมีการนับคะแนนตามที่ปรากฏในแถวนั้น โดยที่ครูจะทำการตรวจสอบกับเบี้ยที่ประกาศมาแล้วว่าตรงกันหรือไม่ ถ้าตรงกันกลุ่มนั้นก็ป็นกลุ่มชนะ

(2) นักเรียนเล่นเกม ครูควรติดตามสังเกตพฤติกรรมการเล่นของนักเรียนอย่างใกล้ชิด (นักเรียนมีเงื่อนไขคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ เคารพกติกาการเล่น และมีหลักความมีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่ม) ครูสามารถสอดแทรกและกระตุ้นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ให้กับนักเรียน โดยเน้นย้ำให้นักเรียนมีบทบาทหน้าที่ช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม สอดแทรกเงื่อนไขคุณธรรมในการทำงาน ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่และบทบาทที่ได้รับ การทำงานด้วยความมานะอดทน มีความรับผิดชอบในการทำงาน ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น นอกจากนี้การที่กลุ่มตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ ข้อมูลเป็นระยะๆ เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่สามารถทำงานให้สำเร็จได้

3) ขั้นสรุป

(1) ให้กลุ่มที่ชนะการเล่นเกมนำเสนอชื่อธาตุและคุณสมบัติของธาตุที่จัดไว้ในใบกิจกรรม และกลุ่มที่ไม่ชนะก็ให้นำเสนอชื่อธาตุ และคุณสมบัติของธาตุที่แตกต่างจากกลุ่มที่ชนะ

(2) ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเล่นเกมชื่อธาตุและคุณสมบัติของธาตุ

(3) ครูมอบหมายให้นักเรียนจับเป็นกลุ่ม ไปสร้างเกมบิงโกธาตุ โดยไม่ให้มีชื่อธาตุซ้ำกับที่ครูทำไว้ เน้นย้ำให้นักเรียนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการสร้างเกมบิงโกธาตุ (นักเรียนต้องใช้หลักความพอประมาณ เลือกใช้วัสดุที่เหมาะสมในการประดิษฐ์เกมที่เล่นหลักภูมิคุ้มกันในการวางแผนประดิษฐ์วัสดุในการเล่น ผลของการเลือกใช้วัสดุ และนักเรียนต้องมีความรู้ในเรื่องของธาตุเพื่อจะนำมาสร้างเกมบิงโกธาตุ ซึ่งเป็นเงื่อนไขความรู้ ความรับผิดชอบ ความมุ่งมั่น ซื่อสัตย์ อดทน เพียรพยายาม ทำงานให้สำเร็จเป็นคุณธรรมที่นักเรียนจะนำมาใช้ในการทำงาน)

(4) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอชิ้นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการสร้างเกมบิงโกธาตุ

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

- 1) เกมบิงโกธาตุ
- 2) เพลง
- 3) ใบกิจกรรม
- 4) ตารางธาตุ

4.3 การวัดและประเมินผล

- 1) การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้
- 2) การตรวจผลงาน
- 3) การสรุปการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในชั้นการสร้างเกม

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

5.1 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูง ได้รับความสนุกสนาน และเกิดการเรียนรู้จากการเล่น

5.2 ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการเห็นประจักษ์แจ้งด้วยตนเอง ทำให้การเรียนรู้ที่มีความหมายและอยู่คงทน

5.3 ผู้เรียนมีวินัย เคารพกฎ กติกาในการเล่นเกม

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

6.1 **ความรู้** : ผู้เรียนรู้จักนำกรอบแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้

6.2 **สมรรถนะ** : ผู้เรียนมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ และเรียนรู้ร่วมกัน

6.3 **คุณลักษณะ** : ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

แหล่งที่มาของข้อมูล

นางสาวสุพัตรา อัครภูมิ

โรงเรียนพระพุทธบาทวิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 21

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การแสดงละคร

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การแสดงละคร เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการให้ผู้เรียนแสดงละคร ซึ่งเป็นเรื่องราวที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามเนื้อหา บทละครที่ได้กำหนดไว้ และนำเรื่องราวแสดงออกมา และนำการแสดงของผู้แสดงมาอภิปรายร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพเรื่องราวที่ชัดเจน เข้าใจในความรู้สึก เหตุผล และพฤติกรรมของผู้อื่น สามารถจดจำเรื่องราวได้นานและผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและฝึกทักษะต่างๆ โดยมีขั้นตอนการสอนหลักๆ ดังนี้

1.1 เตรียมบทละคร ผู้สอนและผู้เรียนควรร่วมกันอภิปรายวัตถุประสงค์ในการเลือกใช้ละคร ผู้เรียนควรจะมีส่วนในการเลือกเรื่องราวที่จะแสดง ในการเตรียมบทละครผู้สอนอาจเตรียมให้หรือผู้เรียนเตรียมกันเอง แต่ต้องมีการศึกษาเนื้อหาหรือเรื่องราวให้เข้าใจ ได้เนื้อหาที่ครบถ้วนสมบูรณ์ให้มากที่สุด

1.2 ศึกษาบทละครและเลือกบทบาทที่จะแสดง ในการเลือกละครควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนกับบทที่จะแสดง แต่ในบางกรณีผู้สอนอาจเลือกผู้เรียนที่มีบุคลิกภาพไม่ตรงกับบทที่จะแสดงเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการแสดง แต่ผู้แสดงควรมีความเต็มใจที่จะแสดง เพื่อให้การแสดงออกมาดีที่สุดใน

1.3 ซ้อมการแสดง ในการซ้อมการแสดงผู้เรียนต้องมีการฝึกซ้อมการแสดงร่วมกัน และในบางกรณีอาจจำเป็นต้องเปลี่ยนตัวผู้แสดงคนใหม่ เพื่อให้การแสดงสมบทบาทและสื่อความหมายได้ถูกต้อง ส่วนผู้เรียนที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการแสดง ผู้สอนจะต้องแนะนำการชมการแสดงว่า ควรสังเกตและให้ความสนใจที่เรื่องอะไรบ้าง จุดไหนบ้าง

1.4 แสดงและชมการแสดง ในขณะที่ผู้เรียนแสดง ผู้สอนและผู้ชมไม่ควรขัดการแสดงกลางคัน และควรให้กำลังใจผู้แสดง ผู้ชมควรตั้งใจสังเกตการแสดงในเรื่องราวที่สำคัญที่ผู้สอนได้แนะนำ

1.5 อภิปรายการแสดง ในการอภิปรายต้องมุ่งไปที่เรื่องราวที่แสดงออกมา และการแสดงของผู้แสดงว่าสามารถแสดงได้สมจริงเพียงใด

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

2.1 เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.4 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

มีความสอดคล้องและความเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ ดังนี้

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.2 สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด

ส 3.1 ม.6/2 ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อเศรษฐกิจสังคมของประเทศ

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

4.1.1 เตรียมบทละคร

ขั้นนี้ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และแนะนำให้นักเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายของตนเองให้ชัดเจนว่าแสดงละครเพื่อแก้ปัญหาอะไร นักเรียนสามารถเขียนบทละครและจัดการแสดงละครได้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูอาจจะเสนอสถานการณ์จริงเกี่ยวกับเรื่องการประกันภัย หรือตัวอย่างละครที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องการประกันภัย

เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในชีวิตและทรัพย์สิน และกระตุ้นหรือช่วยให้นักเรียนมีความต้องการใคร่เรียนรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะได้รู้จักตนเองที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนเอง พร้อมทั้งครูได้ทบทวนความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ให้นักเรียนนำไปเขียนเป็นบทละคร ในขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนที่ครูต้องการให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการแสดงและสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินกิจกรรม ในการเขียนบทละคร เพื่อแสดงละครให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ ดังนั้นครูควรอธิบายทบทวนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงก่อนจัดกิจกรรมในขั้นต่อไป

ตัวอย่าง

1. ครูสนทนากับนักเรียน ทบทวนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ครูให้นักเรียนดูภาพบุคคลอาชีพต่างๆ และสนทนาซักถามเกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนอยากเป็น บอกเหตุผลที่อยากเป็น (เป็นการฝึกให้คิดอย่างมีเหตุผล)
3. ครูสนทนากับนักเรียนถึงความเสี่ยงในการทำงาน ทั้งความเสี่ยงของบุคคลและความเสี่ยงของสถานที่ทำงาน พร้อมทั้งยกตัวอย่างความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เช่น คนงานถูกไฟฟ้าช็อต ตีกระทูระหว่างก่อสร้าง เป็นต้น
4. ครูให้นักเรียนเขียนบทละครที่เกี่ยวข้องกับการประกันชีวิตหรือการประกันภัย

4.1.2 ทักษะและเลือกบทบาทที่จะแสดง

ขั้นนี้เป็นขั้นที่นักเรียนวิเคราะห์ตนเอง รู้ถึงความสามารถหรือศักยภาพของตนเอง นักเรียนได้เรียนรู้และใช้หลักความพอประมาณ

1) นักเรียนศึกษาทักษะและเลือกบทบาทที่จะแสดง โดยครูอาจแนะนำให้นักเรียนเลือกบทบาทที่เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของตน

2) เมื่อนักเรียนศึกษาทักษะและเลือกบทบาทที่จะแสดง ครูมอบหมายให้นักเรียนวางแผนการฝึกซ้อมและการแสดง ขั้นนี้สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนได้ ดังนี้

2.1) หลักความพอประมาณ เวลาในการฝึกซ้อมและการแสดง วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ งบประมาณ เป็นต้น

2.2) หลักความมีเหตุผล เป็นการฝึกซ้อมและการแสดงที่อยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง สมจริง และตามบทละครที่กำหนดไว้

2.3) หลักการสร้างภูมิคุ้มกัน พิจารณาปัจจัยเสี่ยงที่จะทำให้การฝึกซ้อมหรือการแสดงไม่ประสบผลสำเร็จ และหาทางป้องกันแก้ไข

2.4) เงื่อนไขความรู้ เป็นความรู้ที่นักเรียนต้องรู้ก่อนลงมือทำงาน ดังนั้นนักเรียนจะต้องตรวจดูว่าตนเองมีความรู้เพียงพอในการทำงานแล้วหรือไม่ ถ้ายังไม่เพียงพอต้องหาความรู้เพิ่มเติม

2.5) เงื่อนไขคุณธรรม นักเรียนมีความรับผิดชอบ และมีความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ

ตัวอย่าง

1. นักเรียนศึกษาบทละคร
2. นักเรียนวิเคราะห์ตนเองแล้วเลือกบทบาทตัวละครที่เหมาะสมกับความสามารถและศักยภาพของตนเอง
3. วางแผนการแสดงละครและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ ทั้งผู้แสดงละครและผู้จัดสถานที่

4.1.3 ซ้อมการแสดง

ในการซ้อมการแสดงนักเรียนต้องมีการฝึกซ้อมการแสดงร่วมกัน บางกรณีอาจจำเป็นต้องเปลี่ยนตัวผู้แสดงใหม่ เพื่อให้การแสดงสมบทบาทและสื่อความหมายได้ถูกต้อง ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้แสดงจะเป็นผู้ชม ครูต้องแนะนำวิธีการชมการแสดง สังเกต และร่วมอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงละคร

ตัวอย่าง

1. กำหนดวันเวลาในการฝึกซ้อมการแสดง
2. นักเรียนฝึกซ้อมการแสดงตามวันเวลาที่กำหนด นักเรียนที่ไม่ได้แสดงเป็นผู้ชมและสังเกตการแสดง
3. กรณีที่นักเรียนแสดงไม่สมบทบาท อาจมีการเปลี่ยนแปลงผู้แสดงใหม่ให้เหมาะสมกับบทบาท

4.1.4 แสดงและชมการแสดง

ในขั้นนี้เป็นการแสดงละครของนักเรียน ครูและนักเรียนชมการแสดง ควรตั้งใจสังเกตการแสดง และไม่ควรแทรกแซงการแสดง เมื่อจบการแสดงครูและนักเรียนควรให้กำลังใจผู้แสดง

ตัวอย่าง

1. ครูให้นักเรียนแสดงตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย และแสดงตามลำดับของกลุ่ม
2. ครูและนักเรียนชมการแสดง ตั้งใจสังเกตการแสดง และไม่ควรถกแซง
3. ครูและนักเรียนที่เป็นผู้ชมประเมินผลการแสดง

4.1.5 อภิปรายการแสดง

การอภิปรายการแสดงของผู้แสดง และผู้ชมต้องมุ่งไปที่เรื่องราวที่แสดงออก ครูแนะนำให้นักเรียนรู้จักการประเมินผลก่อนการแสดงละคร ระหว่างการแสดงละคร และหลังการแสดงละคร

ตัวอย่าง

1. ผู้แสดงกล่าวถึงความรู้ ความรู้สึกในการแสดง บทบาท ความพึงพอใจ และสิ่งที่ควรปรับปรุงในการแสดง
2. ผู้ชมร่วมอภิปรายสรุปความรู้ ความรู้สึกเกี่ยวกับการแสดงละครว่าเหมาะสมหรือควรปรับปรุงอย่างไร
3. นักเรียนร่วมกันประเมินการแสดงละคร และเสนอแนวความคิดที่ควรปรับปรุงแก้ไข
4. ครูและนักเรียนร่วมกันถอดบทเรียนว่าการจัดแสดงละคร สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ได้อย่างไร และขั้นใดบ้าง

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

- 1) สื่อออนไลน์ เรื่อง การประกันภัย
- 2) สื่อออนไลน์ เรื่อง การประกันภัยและการประกันวินาศภัย
- 3) ใบความรู้ เรื่อง เทคนิคการเขียนบทละคร
- 4) ใบกิจกรรม

4.3 การวัดและประเมินผล

- 1) สังเกตการทำงานและการฝึกซ้อมละคร
- 2) การสะท้อนผลการแสดงละคร
- 3) การถอดบทเรียนการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาใช้

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

- 5.1 ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์ การปฏิบัติงานโดยใช้หลักคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 5.2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมรับรู้ความรู้สึกและอารมณ์ของตัวเอง
- 5.3 ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน ตั้งแต่การเตรียมบทละคร คัดเลือกผู้แสดง ฝึกซ้อมการแสดง และการแสดงละคร

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

6.1 **ความรู้** : ผู้เรียนเกิดหลักคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนรู้และการทำงาน

6.2 **สมรรถนะ** : ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ สร้างองค์ความรู้ และสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง

6.3 **คุณลักษณะ** : ผู้เรียนมีความใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการศึกษา และการทำงานจนประสบความสำเร็จ และได้ฝึกกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ฝึกความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับในความรู้ ความคิด และความสามารถซึ่งกันและกัน

แหล่งที่มาของข้อมูล

นางสาวจุไรรัตน์ สกุลเจิมจำรูญ โรงเรียนที่ปังกรวิทยาพัฒน์
(มัธยมวัดหัตถสารเกษตร)
ในพระราชูปถัมภ์ฯ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 4

- ❖ ใบความรู้ เรื่อง เทคนิคการเขียนบทละคร
- ❖ ใบกิจกรรม
- ❖ แบบประเมินการแสดงละคร

ใบความรู้

เรื่อง เทคนิคการเขียนบทละคร

การเขียนบทละคร หมายถึง การนำเรื่องราวที่แต่งขึ้นเอง หรือ ที่มีอยู่จากแหล่งใดๆ มาเขียนเป็นบทละคร ให้ถูกรูปแบบ (format) ของ บทละคร ซึ่งอาจเป็นรูปแบบของบทละครเวที บทละครโทรทัศน์ หรือ บทภาพยนตร์ เพื่อนำไปใช้ในการสร้างเป็นการแสดงละครต่อไป เป็นเรื่อง แต่งภาพจำลองชีวิต คล้ายกับนวนิยาย และเรื่องสั้น แต่มีข้อแตกต่าง ที่บทละครเป็นงานเขียนที่มีได้เขียนขึ้นเพื่อการอ่าน หากแต่เป็นการเขียนขึ้น เพื่อการแสดงละครที่อาจเป็นละครเวที (แสดงสด) หรือละครโทรทัศน์ (บันทึกภาพจากกระบวนการถ่ายทำการแสดง) ดังนั้นลักษณะของ งานเขียนจึงมุ่งเน้นไปที่ความสอดคล้องของการจัดองค์ประกอบของฉาก เรื่องราว เหตุการณ์ พฤติกรรม และบุคลิกภาพของตัวละครที่สามารถ เล่าเรื่องผ่านการแสดง หรือภาพและเสียงได้อย่างแนบเนียนตามเจตนา ของผู้เขียน

เทคนิคการเขียนบทละครในที่นี้ หมายถึง การเขียนบทละครให้มี ปัจจัยต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้ในการแสดงได้ ปัจจัยในการเขียนที่สำคัญ มี 3 ประการ คือ

1. การแบ่งขั้นตอนของโครงเรื่องออกให้ชัดเจนว่าเรื่องดำเนินจาก จุดเริ่มต้นแล้วเข้มข้นขึ้น และคลี่คลายไปสู่จุดจบอย่างไร

- 1.1 การเริ่มเรื่อง เป็นการแนะนำผู้ดูให้เข้าใจความเดิมและ ตัวละครสำคัญในเรื่อง

1.2 การขยายเรื่อง เป็นการดำเนินเรื่องให้เห็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น แสดงพฤติกรรมของตัวละครต่างๆ ตามที่กำหนดไว้

1.3 การพัฒนาเรื่อง เป็นการแสดงความขัดแย้งของตัวละครในเรื่อง ทำให้การแสดงเกิดความเข้มข้นขึ้น

1.4 การที่ตัวละครตกอยู่ในสถานการณ์ที่ล่อแหลม ถึงขั้นต้องมีการตัดสินใจกระทำบางประการให้เด็ดขาดลงไป

1.5 การสรุปเรื่องหรือการดำเนินเรื่องไปสู่จุดจบบริบูรณ์

2. การแบ่งเรื่องออกเป็นกลุ่มย่อยๆ เพื่อสถานการณ์ต่างๆ ในแต่ละตอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยแบ่งได้ 6 ประการ ดังนี้

2.1 แสดงความปรารถนาของตัวละคร

2.2 รักษาความต่อเนื่องของเนื้อเรื่องโดยไม่ทำลาย วัตถุประสงค์หลักของเรื่อง

2.3 ทำให้การดำเนินเรื่องแต่ละตอนประทับใจ

2.4 สอนเงื่อนไขไว้ในกาลเทศะที่สมควร

2.5 บรรจุปัจจัยที่ทำให้เกิดความประหลาดใจ

2.6 เปิดเผยสิ่งต่างๆ ที่ควรเปิดเผยในกาลเทศะที่สมควร

3. ลักษณะ คือ กลวิธีในการนำฉันทลักษณ์ต่างๆ มาใช้ในการ แสดงออกของสถานการณ์ และความคิดของลักษณะ มี 4 วิธี ซึ่งพอ จะสรุปได้ว่าสำนวนที่จะนำมาประพันธ์เป็นบทบรรยายและบทเจรจา ต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

3.1 พื้นเพของตัวละคร

3.2 ความรู้สึกที่ต้องการให้เกิดกับคนดู

3.3 ความแจ่มแจ้งของสาระในเรื่องที่ต้องการถ่ายทอดให้คนดู

เข้าใจ

3.4 ความสัมพันธ์กับลักษณะของดนตรีและทำนองเพลง

ที่ใช้ประกอบการแสดง

การเขียนบทละคร อาจเขียนจบฉากเดียวหรือหลายฉากก็ได้ เรียกตอนหนึ่งๆ ว่าองก์ก็ได้

ฉาก บอกให้ทราบสถานที่ชัดเจน เช่น ในป่าลึก ในหาดทราย ในบ้าน หรือในห้อง บอกเวลาในขณะนั้นด้วย

ตัวละคร บอกเพศ ชื่อและชื่อสกุล อายุ รูปร่าง ลักษณะ

การบรรยายนำเรื่องเพื่อสร้างบรรยากาศ ในกรณีเป็นเรื่องยาว ควรมีย่างยิ่ง แต่ถ้าเป็นเรื่องสั้นอาจไม่จำเป็น

บทสนทนา มีความสำคัญมาก เพราะการดำเนินเรื่องอยู่ที่การสนทนาของตัวละคร ใช้ภาษาพูดให้เหมือนชีวิตจริงๆ ควรเป็นประโยคสั้นๆ เข้าใจง่ายอาจแทรกอารมณ์ขันลงไป จะทำให้เรื่องออกรสยิ่งขึ้น

ตอนจบ ต้องจบอย่างมีเหตุผล จบอย่างมีความสุข หรือเศร้า หรือจบลงเฉยๆ ด้วยการทิ้งท้ายคำพูดให้ผู้ชมคิดเอง อาจเป็นถ้อยคำประทับใจเหมือนละลอกคลื่นที่ยังคงพริ้วกระทบฝั่ง หลังจากได้ทิ้งก้อนหินลงไปเมื่อครู่ใหญ่ๆ การขึ้นต้นและการจบเรื่อง เป็นลีลาและศิลปะของผู้เขียน โดยเฉพาะที่จะทำให้ผู้ชมพอใจ แต่เมื่อจบแล้วต้องให้เข้าใจเรื่องโดยตลอด

ข้อควรคำนึงในการเขียนบท

1. แนวคิดหลัก (Idea & Main Idea) เป็นเสมือนโครงหรือแกนของเรื่องนั้นๆ ผู้เขียนบทจะต้องจับ หรือดึงข้อมูลหรือเนื้อหาบางอย่างมาเป็นแกนของเรื่องให้ได้

2. การเลือกเรื่อง ผู้เขียนต้องพิจารณาว่า ควรจะเป็นเรื่องอะไรที่อยู่ในความสนใจ เหตุผลที่จะเขียนเรื่องนั้น ตั้งประเด็นให้แน่นอนลงไปว่าจะเขียนเพื่อวัตถุประสงค์อะไร สนับสนุนหรือคัดค้านอะไร หรือเพียงแต่ให้ข้อเท็จจริงแล้วเขียนให้อยู่ในประเด็น

3. การศึกษาค้นคว้า เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์และวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายแล้ว ผู้เขียนบทต้องศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลเนื้อหาสาระต่างๆ มาวิเคราะห์แยกย่อยหัวเรื่องประเด็น กำหนดขอบเขตเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย การค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อเสริมรายละเอียดเรื่องราวที่ถูกต้อง ชัดเจน และมีมิติมากขึ้น คุณภาพของบทจะดีหรือไม่จึงอยู่ที่การค้นคว้าหาข้อมูล ไม่ว่าจะบทนั้นจะมีเนื้อหาใด โดยซักถามจากผู้มีความรู้ในเรื่องนั้นๆ ค้นคว้าจากห้องสมุดหรือเอกสารสิ่งพิมพ์ที่จัดเก็บเอาไว้ จากนั้นจึงลำดับเรื่องก่อนหลังตามความสำคัญของเหตุการณ์หรือเวลา

4. การจัดลำดับข้อมูลหรือเนื้อหา เป็นการนำกรอบเนื้อหาที่แบ่งออกเป็นเฟรมๆ ตั้งแต่เฟรมแรกจนถึงเฟรมสุดท้าย นำมาลำดับเรื่องก่อนหลังตามความสำคัญของเหตุการณ์หรือเวลา ให้เข้าใจได้ง่าย ไม่สับสน วกวน หรือยืดยาว ประโยคแต่ละประโยคควรมีแนวความคิดเดียว

เป็นประโยคสั้นๆ ที่มีความหมายจบในประโยคนั้น แต่เพื่อความน่าฟัง ควรจะสลับกับประโยคยาวบ้าง ตามแต่ความสำคัญของใจความ

5. ความยาว สิ่งที่จะต้องจำเป็นอีกประการหนึ่งสำหรับผู้เขียนบท คือต้องทราบว่าเวลาสำหรับนำเสนอรายการนั้นมีระยะเวลาเท่าไร ต้องเข้าใจ เกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะของสื่อที่เกี่ยวข้องกับเวลาด้วย แล้วจึงกำหนดรูปแบบของรายการ

6. การวางเค้าโครงเรื่อง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้งานชิ้นที่เขียน มีจุดหมายที่แน่นอนไม่วกเวียนออกนอกเรื่อง ทำให้วางแผนในการเขียน ได้ถูกต้องและทำให้เขียนบทความตามที่ต้องการได้เร็วขึ้น และกำหนด บทนำ ตัวเรื่อง และการจบให้มีหลักเกณฑ์ที่ดี

โดยสรุปหลักการเขียนบท มีดังนี้

1. โครงเรื่อง ต้องมีลักษณะกะทัดรัด ไม่ยืดเยื้อ ดำเนินเรื่องฉับไว ลักษณะของโครงเรื่องขึ้นอยู่กับชนิดของเรื่อง แต่เรื่องสั้นที่สร้างความประทับใจผู้อ่านมักเป็นเรื่องสั้นชนิดผูกเรื่อง โดยหักมุมจบให้ผู้อ่าน คาดไม่ถึง

2. ตัวละคร ไม่ควรมีหลายตัว ต้องมีลักษณะสมจริง สะท้อนชีวิต หรือเป็นตัวแทนของบุคคลจริง

3. ฉากต้องสมจริง ให้ภาพจินตนาการชัดเจน น่าสนใจ

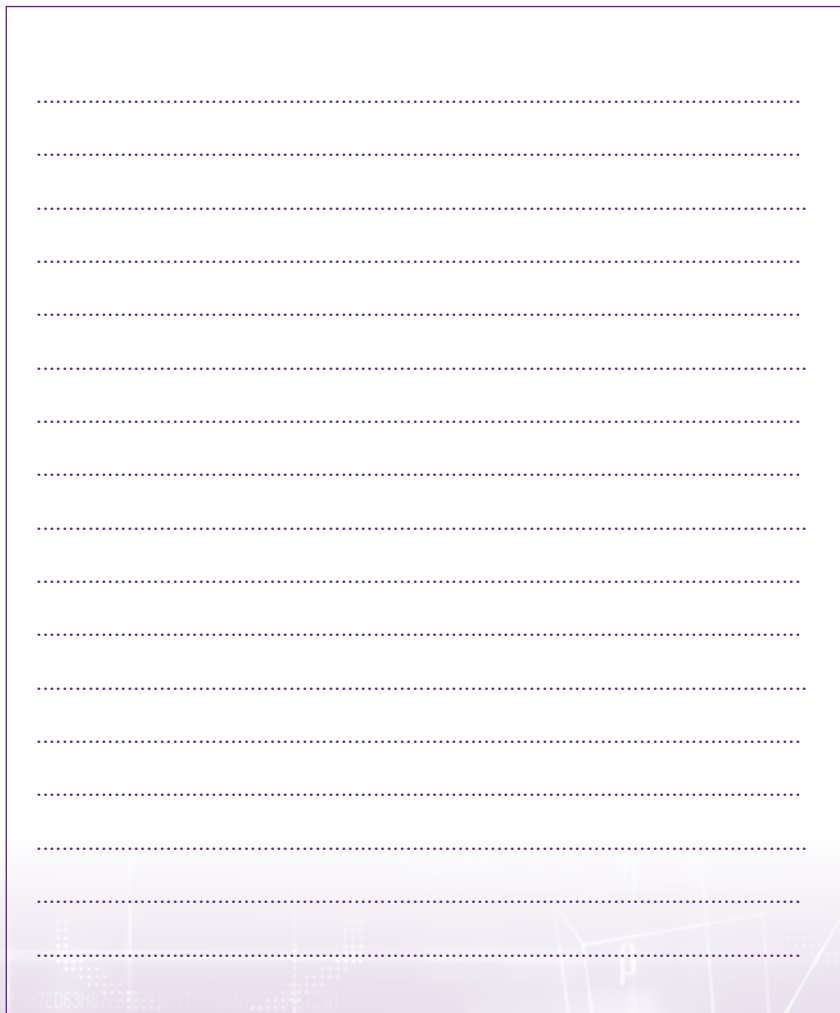
4. ถ้อยคำหรือบทสนทนาสมจริง ใช้ภาษาประณีต คมคาย ชวนติดตาม

ที่มา : <http://aof3aa.wordpress.com>

<https://sites.google.com/site/chaipon4256/khwam-ru-keiyw-kab-kar-kheiy-n-bth-beung-tn>

ใบกิจกรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนบทละครจากเนื้อหาร่วมกันเลือก และมีความเหมาะสมกับผู้เรียน

แบบประเมินการแสดงละคร

- ชื่อสมาชิกกลุ่ม
1. .... ชั้น..... เลขที่.....
  2. .... ชั้น..... เลขที่.....
  3. .... ชั้น..... เลขที่.....
  4. .... ชั้น..... เลขที่.....
  5. .... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนประเมินการแสดงละครของนักเรียน โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับระดับคะแนน

ที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
1	ความคิดสร้างสรรค์				
2	ความกล้าแสดงออก				
3	ฉาก อุปกรณ์ การแต่งกาย				
4	ความร่วมมือ				
5	ความสำเร็จ				
รวมคะแนนทั้งหมด					
คะแนนเฉลี่ย					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การประเมิน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
1. ความคิด สร้างสรรค์	เนื้อเรื่องดี มีสาระน่าสนใจมาก เหมาะกับวัย และสถานการณ์	เนื้อเรื่องดี มีสาระน่าสนใจ เหมาะกับ สถานการณ์	เนื้อเรื่องดี มีสาระเล็กน้อย เหมาะกับ สถานการณ์	เนื้อเรื่อง ไม่มีสาระ ไม่น่าสนใจ
2. ความกล้า แสดงออก	มีความมั่นใจ ในการแสดง แสดงได้ สมทบบาท ทุกคน	มีความมั่นใจ ในการแสดง แสดงได้ สมทบบาท เป็นส่วนใหญ่	ท่าทางเคอะเขิน ไม่มั่นใจกับ การแสดง แสดงไม่ สมทบบาท	ขาดความมั่นใจ ในการแสดง แสดงไม่ สมทบบาท
3. ฉาก อุปกรณ์ การแต่งกาย	มีฉาก มีอุปกรณ์ การแสดง เครื่องแต่งกาย เหมาะสม สอดคล้องกับ ตัวละครทุกตัว	มีฉาก มีอุปกรณ์ การแสดง เครื่องแต่งกาย เหมาะสม สอดคล้องกับ ตัวละคร เป็นส่วนใหญ่	มีฉาก มีเครื่องแต่งกาย บางส่วน	ไม่มีฉาก ไม่มีอุปกรณ์ การแสดง มีเครื่องแต่งกาย เล็กน้อย

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
4. ความร่วมมือ	ทุ่มเทกำลังกายใจ อย่างเต็มที่ มีความสามารถ ในการปฏิบัติงาน ทุกคน	ทุ่มเทกำลังกายใจ อย่างเต็มที่ มีความสามารถ ในการปฏิบัติงาน บางคน	ร่วมมือการ ปฏิบัติงาน ตามคำสั่ง ของกลุ่ม	ร่วมปฏิบัติงาน เป็นครั้งคราว
5. ความสำเร็จ	ผลงานมี ประสิทธิภาพ และเป็น ที่ชื่นชม ของผู้ชม	ผลงานมี ประสิทธิภาพ น่าสนใจ	ผลงานน่าสนใจ แต่มีข้อ บกพร่อง เล็กน้อย	ผลงานต้อง ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน 16 - 20 หมายถึง ดีมาก

คะแนน 11 - 15 หมายถึง ดี

คะแนน 6 - 10 หมายถึง พอใช้

คะแนน 0 - 5 หมายถึง ปรับปรุง

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการทางปัญญาระดับสูงที่ใช้กระบวนการทางความคิดหลายอย่าง มารวมกัน เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่หรือแก้ปัญหาที่มีอยู่ให้ดีขึ้น ความคิดสร้างสรรค์ เกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนมีอิสรภาพทางความคิด ประกอบด้วย ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) ความคิดริเริ่ม (Originality) และความคิดละเอียดลออ ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการ มองเห็นสิ่งต่างๆ ในแง่มุมใหม่หรือกระทำการสิ่งต่างๆ ได้อย่างมีเอกลักษณ์ เฉพาะตัวไม่ซ้ำแบบใคร มีความแปลกใหม่ และเชื่อมโยงสิ่งที่ไม่สัมพันธ์ ให้กลายเป็นสิ่งใหม่ได้

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

- 2.1 เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.2 เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.3 เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.4 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

มีความสอดคล้องและความเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ ดังนี้

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.2 สาระที่ 1 ทักษะศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจาร์ณคุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ศ 1.1 ม.2/1 อภิปรายเกี่ยวกับทัศนธาตุในด้านรูปแบบ และแนวคิดของงานทัศนศิลป์ที่เลือกมา

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

1) ขั้นสร้างความตระหนัก

ขั้นนี้ครูใช้เทคนิคการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนด้วยกิจกรรม เช่น เกม เพลง นิทาน สื่ภาพต่าง ๆ ที่จะทำให้นักเรียนเกิดจินตนาการสร้างสรรค์ผลงาน หรือครูตั้งคำถามกระตุ้นให้นักเรียนใคร่รู้สนใจสร้างสรรค์ผลงานด้วยความคิดของตนเอง หรือครูเสนอสถานการณ์จริง โดยการเล่าประสบการณ์ที่ตนเองได้พบเห็นหรือให้นักเรียนเล่าประสบการณ์

ที่ตนเองได้พบเห็น หรือรูปภาพในเหตุการณ์ต่างๆ พร้อมทั้งทบทวนความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไป คิดสร้างสรรค์เป็นผลงานด้านศิลปะ มีความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์ผลงาน ด้านทัศนศิลป์รูปแบบต่างๆ สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ บูรณาการสร้างสรรค์ผลงาน ครูทบทวนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวอย่าง

1. นักเรียนดูภาพที่ทำให้เกิดแรงบันดาลใจเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 และตั้งคำถามว่าพระราช กรณียกิจของพระองค์ท่านส่งผลต่อพสกนิกรอย่างไร
2. นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่ได้พบเห็น หรือข่าวเกี่ยวกับโครงการ ตามพระราชดำริ และแสดงความคิดเห็น
3. ครูสนทนาทบทวนความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการประยุกต์ใช้ โดยใช้ผังมโนทัศน์

2) ชั้นระดมพลังความคิด

ขั้นนี้เป็นการตั้งศักยภาพของนักเรียนเพื่อให้สามารถ ค้นหาคำตอบ นักเรียนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ครูตั้งประเด็นคำถามยั่วยุให้นักเรียนกล้าคิดกล้าแสดงออก อภิปรายหรือนำเสนอความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตชิ้นงานด้านทัศนศิลป์ ภายใต้กรอบของ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยครูอธิบายเสริมเพื่อให้นักเรียนรู้จัก วางแผนการทำงานตามกรอบความคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ให้นักเรียนมีส่วนในการเลือกสร้างสรรค์ผลงาน เช่น สีธรรมชาตินำมาวาดภาพได้หรือไม่ นักเรียนคิดว่าพืชชนิดใดที่นำมาทำสีวาดภาพได้ และงานทัศนศิลป์ดังกล่าวมีประโยชน์และคุณค่าอย่างไร

ตัวอย่าง

1. นักเรียนระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างผลงานทัศนศิลป์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. นักเรียนกำหนดกรอบของผลงานทัศนศิลป์ ได้แก่ การวาดภาพด้วยสีธรรมชาติ การประดิษฐ์จากเศษวัสดุเหลือใช้ และการออกแบบบ้านในฝัน
3. นักเรียนประเมินผลงานทัศนศิลป์ทั้ง 3 ลักษณะ ว่ามีประโยชน์และคุณค่าต่อตนเองและผู้อื่นหรือไม่ อย่างไร

3) ขึ้นสร้างสรรค์ผลงานหรือชิ้นงาน

เมื่อผ่านกระบวนการระดมความคิดเห็นเพื่อสำรวจประเภทและประโยชน์ของงานทัศนศิลป์แล้ว นักเรียนจินตนาการผลงานทัศนศิลป์ของตนในรูปแบบต่างๆ เช่น บทร้อยกรอง บทเพลง ปริศนา คำทาย งานประดิษฐ์ รูปทรงต่างๆ มิติ เป็นต้น ครูควรให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานออกมาในรูปแบบต่างๆ อย่างอิสระ

ตัวอย่าง

1. กรณีที่ 1 นักเรียนสำรวจพรรณไม้ต่างๆ ในโรงเรียนที่ให้สีธรรมชาติ เช่น ดอกอัญชันให้สีม่วง สีน้ำเงิน ใบเตยให้สีเขียวอ่อน ใบขี้เหล็กให้สีเขียว ฟักข้าวให้สีส้ม หรือสีแดงมาจากการผสมสีของดอกอัญชันกับมะกรูด เปลือกต้นคูณให้สีแดงกำ เป็นต้น นำมาจัดทำสีธรรมชาติแล้วสร้างผลงานทัศนศิลป์
2. กรณีที่ 2 นักเรียนสำรวจวัสดุเหลือใช้ที่ทำความสกปรกและทำลายสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนนำกลับมาสร้างสรรค์เป็นผลงานทัศนศิลป์ รูปแบบต่างๆ เช่น กล้องกระดาษ โคมไฟจากกระดาษ กระเป๋าถุงปุ๋ย โคมบายขวดน้ำ ดอกไม้จากแก้วพลาสติก เป็นต้น
3. กรณีที่ 3 นักเรียนออกแบบบ้านในฝันจากการศึกษาในหนังสือนิตยสาร และการสำรวจสภาพแวดล้อมในชุมชนของตนเอง

4) ชื่นนำเสนอผลงาน

ผู้เรียนจัดนิทรรศการนำเสนอผลงาน โดยเปิดโอกาสให้มีการวิพากษ์ วิचारณ์ แสดงความคิดเห็นจากการนำเสนอของผู้เรียน เป็นขั้นตอนที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม การรู้จักการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ความมีเหตุผล และการประยุกต์ใช้

ตัวอย่าง

นักเรียนนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ในรูปแบบนิทรรศการ ป้ายนิเทศ การนำเสนอหน้าชั้นเรียนตามบริบทของโรงเรียนและศักยภาพของนักเรียน

5) ชั้นประเมินผล

ครูและนักเรียนประเมินผลโดยใช้เครื่องมือหลากหลาย เน้นให้นักเรียนรู้จักประเมินผลงานของตนเองและผู้อื่น มีการยอมรับ แก้ไข บนพื้นฐานปัญญาธรรม คารวธรรม และสามัคคีธรรม ขั้นตอนนี้อาจใช้การวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบบสังเกตการร่วม กิจกรรมกลุ่ม แบบประเมินผลงานของตนเองและผู้อื่น หรือแบบประเมิน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ตัวอย่าง

1. ครูให้นักเรียนประเมินผลงานของเพื่อน โดยแจกสติ๊กเกอร์ดาวให้ คนละดวง นักเรียนนำดาวไปติดไว้ที่ผลงานที่มีคุณภาพหรือน่าประทับใจ
2. ครูคัดเลือกผลงานที่ได้ดาวมากที่สุด 3 ลำดับแรกมานำเสนอ หน้าชั้นเรียน และร่วมกันวิพากษ์ผลงาน

6) ชั้นเผยแพร่ผลงาน

ครูและนักเรียนนำผลงานที่ได้จากการเรียนในชั้นเรียน เผยแพร่รูปแบบต่างๆ เช่น การจัดนิทรรศการ เพื่อให้เพื่อน ผู้ปกครอง หรือ ชุมชนร่วมชื่นชม

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

- 1) ภาพพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9
- 2) ภาพข่าว/สื่อสารมวลชนต่างๆ
- 3) อุปกรณ์ในการทำงานทัศนศิลป์ เช่น วัสดุธรรมชาติ วัสดุเหลือใช้ และนิตยสาร
- 4) ป้ายนิทรรศการ

4.3 การวัดและประเมินผล

- 1) การถอดบทเรียน
- 2) การประเมินผลงาน
- 3) สังเกตพฤติกรรมการทำงาน

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

5.1 ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์การปฏิบัติงานโดยใช้กรอบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.2 ผู้เรียนมีอิสระทางความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานตามศักยภาพและทรัพยากรที่มี

5.3 ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานตั้งแต่การเตรียมวัสดุอุปกรณ์การจัดทำผลงาน และการนำเสนอผลงาน

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

6.1 **ความรู้** : ผู้เรียนเกิดหลักคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนรู้และการทำงาน

6.2 **สมรรถนะ** : ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ สร้างองค์ความรู้ และสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง

6.3 **คุณลักษณะ** : ผู้เรียนมีความใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการศึกษาทำงานจนประสบความสำเร็จ และได้ฝึกกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับในความรู้อิ่ ความคิด และความสามารถซึ่งกันและกัน

แหล่งที่มาของข้อมูล

1. นางสาวธิชาเนตร ศรีแก้ววรรณ โรงเรียนพ่วงพรมครวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 11
2. นางวรินทร์ จรูญกิจธรรม โรงเรียนเชิงในพิทยาคาร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 29

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบสาธิต (Demonstration Method)

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสาธิต (Demonstration Method) เป็นวิธีการสอนที่ครูผู้สอนแสดงให้ผู้เรียนดูและให้ความรู้แก่ผู้เรียนโดยใช้สื่อการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม และผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรง การสอนแบบสาธิต แบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ได้แก่ ผู้สอนเป็นผู้สาธิต ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสาธิต ผู้เรียนสาธิตเป็นกลุ่ม ผู้เรียนสาธิตเป็นรายบุคคล วิทยากรเป็นผู้สาธิต และการสาธิตแบบเงียบ โดยให้ผู้เรียนสังเกตเอง

ขั้นตอนในการสอนแบบสาธิตหลักๆ มีดังนี้

1. ขึ้นเตรียมการสอน

- 1.1 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้โดยวิธีการสาธิต
- 1.2 ศึกษาเนื้อหาสาระให้ชัดเจน และจัดลำดับให้เหมาะสม
- 1.3 เตรียมกิจกรรมให้ผู้เรียนปฏิบัติ
- 1.4 เตรียมสื่อ อุปกรณ์ เอกสารให้เพียงพอกับผู้เรียน
- 1.5 กำหนดเวลาการสาธิตให้พอเหมาะ
- 1.6 กำหนดวิธีการประเมินผล
- 1.7 เตรียมสภาพห้องเรียน
- 1.8 ทดลองสาธิตก่อนสอนจริงในห้องเรียน

2. ชั้นสาธิต

2.1 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระที่จะเรียนรู้

2.2 บอกให้ผู้เรียนรู้บทบาทของตนเอง ได้แก่ การทดลองปฏิบัติ

การจดบันทึก การสรุป

2.3 แนะนำสื่อการเรียนรู้

2.4 ดำเนินการสาธิต

3. ชั้นสรุป

3.1 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปผลที่เกิดจากการสาธิต

3.2 บันทึกขั้นตอนการสาธิตพร้อมทั้งผลที่เกิดขึ้น

4. ชิ้นวัดและประเมินผล

4.1 ผู้เรียนทดลองสาธิตให้ผู้สังเกตพร้อมทั้งบอกผลและข้อคิดที่ได้

4.2 ให้เขียนรายงาน ตอบคำถามจากแบบฝึกหัด และแสดง

ความคิดเห็น

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

2.1 เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

2.3 เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

2.4 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

3.2 สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐานการเรียนรู้ 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

ตัวชี้วัด

ง 1.1 ม.1/1 วิเคราะห์ขั้นตอนการทำงานตามกระบวนการทำงาน

ง 1.1 ม.1/2 ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงานด้วยความเสียสละ

ง 1.1 ม.1/3 ตัดสินใจแก้ปัญหการทำงานอย่างมีเหตุผล

ง 1.1 ม.2/1 ใช้ทักษะการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาการทำงาน

ง 1.1 ม.2/2 ใช้ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน

ง 1.1 ม.2/3 มีจิตสำนึกในการทำงาน และใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า

ง 1.1 ม.3/1 อภิปรายขั้นตอนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

ง 1.1 ม.3/2 ใช้ทักษะในการทำงานร่วมกันอย่างมีคุณธรรม

ง 1.1 ม.3/3 อภิปรายการทำงานโดยใช้ทักษะการจัดการเพื่อ
การประหยัดพลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

1) การเตรียมตัวก่อนสาธิต

การสาธิตการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูต้องเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ เริ่มจากการกำหนดจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่มุ่งความรู้ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน การกำหนด เนื้อหาสาระสอดคล้องกับวัยหรือศักยภาพของนักเรียน กิจกรรมมุ่งการปฏิบัติงาน ด้วยความรอบคอบมีเหตุผล เป็นกระบวนการฝึกปฏิบัติตามขั้นตอน การประเมินผลการปฏิบัติที่หลากหลาย รวมทั้งการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการ สาธิต

2) ชั้นสาธิต

2.1) แจกจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนทราบแนวทางการปฏิบัติงาน เช่น การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการประดิษฐ์ การกำหนดขั้นตอน การปฏิบัติงาน การบันทึกผลการประดิษฐ์ เป็นต้น

2.2) นักเรียนนั่งสมาธิประมาณ 5 นาที ครูเล่านิทาน สอดแทรกคุณธรรมเรื่องความพอเพียงและความเพียรในการเรียน ซึ่งเป็น คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงและมุ่งมั่นในการทำงาน

(ก่อนที่ครูจะสอนต้องสังเกตความพร้อม ความสนใจ และความตั้งใจของนักเรียนทุกคน เพื่อความรอบคอบและสร้างภูมิคุ้มกันในการจัดการเรียนรู้)

2.3) ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับงาน ชิ้นงาน หรือ ผลิตภัณฑ์ นักเรียนดูตัวอย่างดอกไม้จากก้านกระถิน ครูกระตุ้นนักเรียนด้วยคำถาม เช่น ชิ้นงานนี้คืออะไร ทำมาจากอะไร วัสดุอุปกรณ์ในการประดิษฐ์ควรมีอะไรบ้าง ใครเคยทำบ้าง วิธีการทำอย่างไร หากนักเรียนทำจะใช้เวลาเท่าไร ทดลองวางแผนการทำงาน และประเมินความสำเร็จของงานประดิษฐ์นี้ได้อย่างไร

(ครูกระตุ้นด้วยคำถามให้นักเรียนตอบคำถามอย่างอิสระ เพื่อให้เกิดกระบวนการคิด การแสดงความคิดเห็นตามประสบการณ์ของนักเรียน คำถามด้านความปลอดภัยของนักเรียนจากการเห็นตัวอย่างการประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถิน และเชื่อมโยงไปสู่เรื่องที่จะสาธิตอย่างมีเหตุผล)

2.4) ครูแนะนำวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถิน วิธีการเลือกอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ วัสดุที่มีในท้องถิ่น และความสนใจของนักเรียน จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน โดยคำนึงถึงการใช้อย่างประหยัด คุ่มค่า และประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้

(ครูเตรียมสื่ออุปกรณ์ การประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถิน โดยยึดหลักพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และหลักการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)

2.5) ครูสาธิตการประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถินตามลำดับขั้นตอน โดยแทรกความรู้ เทคนิค ภูมิปัญญา เคล็ดลับ และเทคโนโลยีในการทำงาน ตลอดจนแทรกคุณธรรมที่จะทำให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ (ครูสาธิตการประดิษฐ์ให้นักเรียนดูตามลำดับขั้นตอน เพราะนักเรียนวัยนี้ต้องการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนสอดคล้องกับเวลา ซึ่งรวมถึงเวลาที่ครูสอดแทรกความรู้ และคุณธรรมในการประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถินให้ประสบผลสำเร็จ)

2.6) นักเรียนประดิษฐ์ดอกไม้

(1) ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 - 6 คน แต่ละกลุ่มกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก เป็นหัวหน้ากลุ่ม เลขานุการกลุ่ม และสมาชิกภายในกลุ่ม เพื่อให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม

(การแบ่งงานทำงานกลุ่ม ต้องคำนึงถึงความพอประมาณกับจำนวน ความรู้ความสามารถ และกิจกรรมที่จัด นักเรียนจะได้ช่วยเหลือกันระหว่างปฏิบัติงานกลุ่ม เป็นการส่งเสริมให้เกิดคุณธรรม ความเอื้ออาทรต่อกัน เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นผู้นำ ผู้ตาม และเกิดทักษะทางสังคม)

(2) นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการทำงาน เลือกและใช้วัสดุอุปกรณ์การประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถินให้เหมาะสม เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงาน โดยใช้คำถามดังนี้ วัสดุอุปกรณ์การประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถินมีอะไรบ้าง วิธีการประดิษฐ์ทำอย่างไร จะวางแผนอย่างไร ใครมีหน้าที่ค้นคว้า รวบรวม สังเกต สืบค้น และจดบันทึกข้อมูล

(ครูให้นักเรียนคิดก่อนทำด้วยความรอบคอบ มีความรู้ในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ การประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถิน มีการ ออกแบบตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ ปฏิบัติงาน ด้วยการวางแผนที่ชัดเจน ซึ่งเป็นการฝึกให้นักเรียนคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล)

(3) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันประดิษฐ์ดอกไม้จาก ก้านกระถินตามลำดับขั้นตอนที่ครูสาธิตตามเวลาที่กำหนด ครูสังเกตการทำงานของ นักเรียน ให้ข้อเสนอแนะในประเด็นที่ยังไม่เข้าใจ และกระตุ้นให้นักเรียน ใช้ทักษะความสามารถในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์

(ในการทำงานร่วมกัน ครูกระตุ้นนักเรียนให้ วางแผนการทำงานร่วมกัน และปฏิบัติตามลำดับขั้นตอน การวางแผนร่วมกัน ภายในกลุ่มจะช่วยให้เกิดคุณธรรม ความเอื้ออาทรในการทำงาน เกิดการ ยอมรับซึ่งกันและกัน เกิดวัฒนธรรมใหม่ในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการกลุ่ม)

3) ขั้นสรุป

3.1) นักเรียนสะท้อนผลการปฏิบัติงานของกลุ่ม และ ถอดบทเรียนที่เรียนรู้จากการปฏิบัติงานในประเด็นต่อไปนี้

(1) การประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถิน นักเรียน เกิดความภาคภูมิใจหรือไม่ อย่างไร

(2) การประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถิน นักเรียน ต้องคำนึงถึงความเหมาะสม/ความสอดคล้อง/ความพอดีอะไรบ้าง

(3) นักเรียนวางแผนการประดิษฐ์ดอกไม้จาก ก้านกระถินด้วยความรอบคอบอย่างไร เพื่อให้เกิดความปลอดภัย

(4) นักเรียนใช้ความรู้ในการเตรียมการประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถินอะไรบ้าง หากความรู้อย่างไร และคิดว่าต้องการความรู้เพิ่มเติมอีกหรือไม่

(5) คุณธรรมในการประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถินอะไรบ้าง ใช้อย่างไร

(6) การประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถิน ครั้งนี้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง (ความรู้ ทักษะ เจตคติ)

3.2) บันทึกขั้นตอนการสาธิตการประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถิน พร้อมทั้งผลที่เกิดขึ้นตามแบบบันทึก (ใบกิจกรรมที่ 1)

(ในการตรวจสอบผลการทำงาน โดยนักเรียนมีส่วนร่วมประเมินจะเกิดการคิดที่เป็นเหตุผล ฝึกการเป็นสมาชิกที่ดีในกลุ่ม การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและมีคุณธรรม)

4) ชั้นวัดและประเมินผล

4.1) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลที่เกิดจากการประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถิน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินงานกลุ่มตนเอง และกลุ่มอื่นๆ นำผลจากการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานต่อไป

4.2) นักเรียนกลับเข้ากลุ่มเดิมและร่วมประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถินตามความคิดสร้างสรรค์เป็นของประดับ ของตกแต่ง หรือของชำร่วย ฯลฯ พร้อมบันทึกผลตามแบบบันทึก (ใบกิจกรรมที่ 2)

4.3) นักเรียนสะท้อนผลงานของตนเอง และนำข้อคิดที่ได้ไปปรับปรุงการปฏิบัติงาน อาจจัดนิทรรศการ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ซึ่งนักเรียนสามารถทดลองสาธิตการประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถินแก่
สาธารณชนได้

(นักเรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงมาเป็นหลักคิดตัดสินใจ นำเสนอผลงาน การประดิษฐ์ดอกไม้จาก
ก้านกระถิน ต่อสาธารณชนในรูปแบบที่เหมาะสมกับงานตนเองหรือกลุ่ม)

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

- 1) ดอกไม้ประดิษฐ์จากก้านกระถิน
- 2) อุปกรณ์ในการจัดทำดอกไม้ประดิษฐ์จากก้านกระถิน
- 3) ใบกิจกรรมที่ 1 การประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถินตามแบบ
- 4) ใบกิจกรรมที่ 2 การประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถิน

ตามความคิดสร้างสรรค์

4.3 การวัดและประเมินผล

- 1) การประเมินผลงาน
- 2) ประเมินพฤติกรรมกลุ่ม
- 3) บันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

- 5.1 ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากตัวแบบที่เป็นการสาธิตของครู
- 5.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
- 5.3 ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในการจัดการเรียนรู้โดยการสาธิต

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

6.1 **ความรู้** : ผู้เรียนเกิดหลักคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนรู้และการทำงาน

6.2 **สมรรถนะ** : ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ สร้างองค์ความรู้ และสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง

6.3 **คุณลักษณะ** : ผู้เรียนมีความใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการศึกษาทำงานจนประสบความสำเร็จ ได้ฝึกกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ทำงานร่วมกับผู้อื่นฝึกความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับในความรู้ ความคิด และความสามารถซึ่งกันและกัน

- ❖ ใบกิจกรรมที่ 1 การประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถินตามแบบ
- ❖ ใบกิจกรรมที่ 2 การประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถินตามความคิดสร้างสรรค์
- ❖ การประเมินการประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถินตามแบบ
- ❖ การประเมินการประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถินตามความคิดสร้างสรรค์
- ❖ แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม

ใบกิจกรรมที่ 1

การประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถินตามแบบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนและฝึกปฏิบัติประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถินตามแบบ

กลุ่มที่.....ชั้น.....

- สมาชิก 1. .... 2. ....
 3. .... 4. ....
 5. .... 6. ....

บันทึกการวางแผนการทำงาน

รายการที่	วัสดุและเครื่องมือเครื่องใช้	จำนวน	ผู้รับผิดชอบ

ใบกิจกรรมที่ 2

การประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถินตามความคิดสร้างสรรค์

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนและฝึกปฏิบัติประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถินตามความคิดสร้างสรรค์ (เป็นของประดับ ตกแต่งหรือของชำร่วย อื่นๆ)

กลุ่มที่.....ชั้น.....

สมาชิก 1. .... 2. ....
3. .... 4. ....
5. .... 6. ....

ชื่อผลงาน.....

บันทึกการวางแผนการทำงาน

รายการที่	วัสดุและเครื่องมือเครื่องใช้	จำนวน	ผู้รับผิดชอบ

การประเมินการประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถินตามแบบ

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ				น้ำหนัก	คะแนน รวม
	4	3	2	1		
1. การ ประดิษฐ์ ดอกไม้จาก ก้านกระถิน	ประดิษฐ์ ดอกไม้จาก ก้านกระถิน ได้ถูกต้อง ตามแบบ ประณีต เรียบร้อย สวยงาม	ประดิษฐ์ ดอกไม้จาก ก้านกระถิน ได้ถูกต้อง ตามแบบ ประณีต เรียบร้อย	ประดิษฐ์ ดอกไม้จาก ก้านกระถิน ได้ถูกต้อง ตามแบบ	ประดิษฐ์ ดอกไม้ จากก้าน กระถิน ไม่ถูกต้อง ตามแบบ	5	20
2. กระบวนการ การทำงาน	ร่วมทำงาน ทุกคน และ เก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เป็นระเบียบ เป็นตัวอย่าง ได้	ร่วมทำงาน ทุกคน และ เก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เป็นระเบียบ	ร่วมทำงาน ทุกคน แต่ เก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ไม่เป็น ระเบียบ	ร่วมทำงาน เป็นบางคน และเก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ไม่เป็น ระเบียบ	3	12
3. เวลาในการ ทำงาน	ทำงานเสร็จ ทันตามเวลา ที่กำหนด	ทำงานเสร็จ ทันตามเวลา ที่กำหนด 1-2 วัน	ทำงานเสร็จ ช้ากว่า ที่กำหนด มากกว่า 2 วัน	ทำงาน ไม่เสร็จ	2	8
คะแนนรวม						40

การประเมินการประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถินตามความคิดสร้างสรรค์

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ				น้ำหนัก	คะแนน รวม
	4	3	2	1		
1. การ ประดิษฐ์ ดอกไม้จาก ก้านกระถิน ตามความคิด สร้างสรรค์	ประดิษฐ์ ดอกไม้จาก ก้านกระถิน ตามความคิด สร้างสรรค์ ได้ประณีต เรียบร้อย สวยงาม แปลกใหม่	ประดิษฐ์ ดอกไม้จาก ก้านกระถิน ตามความคิด สร้างสรรค์ ได้สวยงาม แปลกใหม่	ประดิษฐ์ ดอกไม้จาก ก้านกระถิน ได้สวยงาม	ประดิษฐ์ ดอกไม้จาก ก้านกระถิน ไม่สวยงาม	5	20
2. กระบวนการ การทำงาน	ทำงานเสร็จ ทันตาม กำหนดเวลา ร่วมทำงาน ทุกคน จัดเก็บ อุปกรณ์ เป็นระเบียบ เป็นตัวอย่างได้	ทำงานเสร็จ ทันตาม กำหนดเวลา ร่วมทำงาน ทุกคน จัดเก็บ อุปกรณ์ เป็นระเบียบ	ทำงานเสร็จ ทันตาม กำหนดเวลา ร่วมทำงาน ทุกคน จัดเก็บ อุปกรณ์ ไม่เป็นระเบียบ	ทำงานเสร็จ ทันตาม กำหนดเวลา ร่วมทำงาน เป็นบางคน จัดเก็บ อุปกรณ์ ไม่เป็น ระเบียบ	3	12
3. ประโยชน์ ในการนำไปใช้	มีประโยชน์ ใช้สอยได้จริง	ใช้สอยได้ บางโอกาส	ใช้สอยได้ น้อยมาก	ไม่สามารถ นำไปใช้ได้เลย	2	8
คะแนนรวม						40

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน 33 - 40	หมายถึง ดีมาก
คะแนน 25 - 32	หมายถึง ดี
คะแนน 17 - 24	หมายถึง พอใช้
คะแนน 10 - 16	หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

ตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป

แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม การประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกระถิน

กลุ่มที่..... ชั้น.....

สมาชิก 1. .... 2. ....
3. .... 4. ....
5. .... 6. ....

ที่	รายการพฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติงาน			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1	มีการปรึกษากันก่อนทำงาน เป็นหมู่คณะ				
2	มีการแบ่งหน้าที่และทำหน้าที่ ทุกคน				
3	มีการปฏิบัติตามขั้นตอน				
4	มีการให้ความช่วยเหลือ				
5	ผลงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนด				
6	ผลงานเสร็จทันกำหนดเวลา				
7	ผลงานมีความคิดสร้างสรรค์				
8	สามารถให้คำแนะนำกลุ่มอื่นได้				
9	การจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์เรียบร้อย				
10	ทุกคนในกลุ่มมีบทบาทหน้าที่ ในการทำงาน				

ผู้ประเมิน

- ครู
- นักเรียน
- เพื่อนนักเรียน

ผลการประเมิน.....

ลงชื่อ.....

เกณฑ์การตัดสิน

- คะแนน 25 - 30 หมายถึง ดีมาก
- คะแนน 20 - 25 หมายถึง ดี
- คะแนน 15 - 19 หมายถึง พอใช้
- คะแนน 1 - 14 หมายถึง ปรับปรุง

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา

1. นายกมล รอดคล้าย เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. นางรัตนา ศรีเหรัญ รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. นางสาวไพรวลัย พิทักษ์สาถ์ ผู้อำนวยการ สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา

ผู้กำหนดกรอบแนวคิด และกระบวนการถอดประสบการณ์

- นางสาวกัญญิกา พรหมณ์พิทักษ์ รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา และผู้อำนวยการกลุ่ม พัฒนาการกระบวนการเรียนรู้

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

1. นางสาวกัญนิภา พรหมณพิทักษ์ รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
และมาตรฐานการศึกษา
และผู้อำนวยการกลุ่ม
พัฒนากระบวนการเรียนรู้
2. นางพานิต ทวีศักดิ์ นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
3. นางสาววรรณ ชุนศรี นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
4. นางบุษริน ประเสริฐรัตน์ นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
5. นางสาวจรรยาศรี แจบไธสง นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
6. นางสาวกมลวรรณ รอดจ่าย นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
7. นางสาวภัทรา ต่านวิวัฒน์ นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
8. นางสาวขวัญฤดี ลิวรรธณ นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะกรรมการ พัฒนาเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ด้านอยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน ครั้งที่ 1

1. นางกัญพิมา เชื่อมชิต ข้าราชการบำนาญ
2. นายวิเชียร เจริญครบุรี ข้าราชการบำนาญ
3. นางสาวฉลาด เสริมปัญญา ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
4. นางสุเอษ สัมโย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ่อไร่วิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 17
5. นายพรไพโรสน คนมี ครู โรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัยเพชรบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 10
6. นายศรัณย์ แสงนิลาวิวัฒน์ ครู โรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัยเพชรบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 10
7. นางสาวสมพร เรืองไพศาล ครู โรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 32
8. นายอุเทน ระวะใจ ครู โรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 32

คณะทำงาน พัฒนาเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ด้านอยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน ครั้งที่ 2

1. นางกัญพิมา เชื่อมชิต ข้าราชการบำนาญ
2. นายวิเชียร เจริญครบุรี ข้าราชการบำนาญ
3. นางสาวฉลาด เสริมปัญญา ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
4. นางสุเอซ สัมโย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ่อไร่วิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 17
5. นางนันทิยา นนท้ออาสา ครู โรงเรียนบ้านโจดหนองแกหนองสิม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
6. นายพรไพโรสน คนมี ครู โรงเรียนจุฬารภรณ์ราชวิทยาลัย เพชรบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 10
7. นายศรัณย์ แสงนิลาวิวัฒน์ ครู โรงเรียนจุฬารภรณ์ราชวิทยาลัย เพชรบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 10

8. นางสาวสมพร เรืองไพศาล ครู โรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 32
9. นายอุเทน ระวะใจ ครู โรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 32
10. นางผาณิต ทวีศักดิ์ นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
11. นางสาวกมลวรรณ รอดจ่าย นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะกรรมการพัฒนาเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ด้านอยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน ครั้งที่ 3

1. นางกัญทิมา เชื้อมขิต   ข้าราชการบำนาญ
2. นายวิเชียร เจริญครบุรี   ข้าราชการบำนาญ
3. นางสาวฉลาด เสริมปัญญา   ศึกษาพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
4. นางสุเชษ สัมโย   ผู้อำนวยการโรงเรียนบ่อไร่วิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 17
5. นางนันทิยา นนท์อาสา   ครู โรงเรียนบ้านโจดหนองแกหนองสิม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
6. นายพรไพโรสน คนมี   ครู โรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย เพชรบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 10
7. นายศรัณย์ แสงนิลาวิวัฒน์   ครู โรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย เพชรบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 10

8. นางสาวสมพร เรืองไพศาล	ครู โรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32
9. นายอุเทน ระวะใจ	ครู โรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32
10. นางผาณิต ทวีศักดิ์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
11. นางสาวกมลวรรณ รอดจ่าย	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ผู้บรรณาธิการขั้นต้น

1. นางสาวจรรยาตรี แจบไธสงค์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
2. นางสาวสุดารัตน์ เวชพันธ์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
3. นางสาวธิดารัตน์ บุปผาพิลา	
4. นางสาวศศิภาพร บุตตะภาค	
5. นางสาววิจิตรา รัตนศรี	

ผู้บรรณาธิการขั้นสุดท้าย และเรียบเรียงฉบับสมบูรณ์

นางสาวกัญนิกา พราหมณ์พิทักษ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

